

Oldott, laza hangulatú, szeretetteljes, közvetlen és őszinte „erőtérbe” emelő program ez az első pillanatótól az utolsóig az Országos Drámapedagógiai Napok (ODN). Ezt a hangulatot a szervezők és műhelyvezetők teremtik meg, de hamar „átragad” a résztvevőkre is. Itt nincs hierarchia, megfelelni akarás, álarcok mögé bújás.

TARTALOM

1. láthatár

Meglátások a közvitára bocsájtott kerettanterv-javaslatról

6. tanterem

Inspirálják a kreatív tanulási módszerek a szilágysági gyerekeket

14. tanárszemmel

Szigor vagy engedékenység az iskolában? – Mihály Gyopár–Henrietta írása

18. láthatár

Más, mint az iskolai élet: FIT Kaland Tehetségverseny

22. láthatár

„Jó helyen vagyunk mi itt, ahol vagyunk!”

23. hivatalos

4. diákszemmel

Összességében hasznos a próbavizsga – Gebe Zoltán írása

11. riport

Közösségformáló iskola az avasi végeken – Szucher Ervin írása

19. magánterület

Vegyes iskola – László Noémi írása

10. láthatár

A digitális eszközök uralta világban is szeretik a természetet

16. láthatár

A számokkal dacolva éltetik az iskolát – Szucher Ervin írása

20. szülői szemmel

Miért is „gyermekműfaj” az opera? – Bartha Réka írása

7.

Érdeemes másként nevelni – Országos Drámapedagógiai Napok

FOTÓ: PIXABAY

- tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
- lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
- hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
- magánterület • térkép

Rendelje meg
a Magyar Közoktatást
a 2025-ös évre is!

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2024–2025-ös tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

A Communitas Alapítvány által kiadott, immár tizenegy éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleménynyagait az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

IDEA
KÖNYVTÉR

ERDÉLYI MAGYAR KÖNYVEK EGY TÉRBEN

Válasszon az Idea Könyvtér széles könyvkínálatából,
és fizessen akár pedagógus-karriertámogató utalvánnyal,
azaz Pluxee-kártyával! **Vásárolhat személyesen kolozsvári
könyvesboltunkban, vagy rendelhet online webáruházunkból.**

Kolozsvár, Kossuth Lajos utca (December 21. sugárút), 14. szám | ideakonyvter.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatás> webcímen.

 www.facebook.com/magyarkozoktatás

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Meglátások a közvitára bocsájtott kerettanterv-javaslatról

Március 6-ig bocsájtotta közvitára a középiskolai tanterveket a tanügyminisztérium. A javaslatokról számos oktatási szakértő, pedagógus megfogalmazta meglátásait a romániai magyar sajtóban is. Ezeknek a lapzártánkig, azaz február 14-ig megjelent véleményeknek az összefoglalását közöljük az alábbiakban.

Január 31-én bocsátották közvitára a 2025-ös középiskolai kerettantervek tervezetét, és március 6-áig várja a véleményeket, javaslatokat a tanügyminisztérium. Az ütemterv szerint az új kerettanterveket 2026-tól vezetnék be, ennek értelmében a jelenlegi 7. osztályos diákok tanulhatnak majd ezek alapján. Addig a tankönyveknek is el kell készülniük, és a tanárokat is kiképezniük az alkalmazásukra. Kedden a tárcavezető emlékeztetett arra, hogy a

több nagyvárosban nyilvános vitákat is szerveznek.

A színvonal emelése lenne a fő szempont

Az oktatás színvonala a fő, nem feltétlenül az óraszámcsökkentés, vélik a középiskolás diákok az új kerettantervek tervezetei kapcsán. A szülők azt kifogásolják, hogy őket kihagyták a tervezésből, illetve a városi és vidéki oktatás közti még nagyobb szakadék veszélyétől tartanak. A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) azt tartja fontosnak, hogy a kisebbségiek helyzetéhez lehessen igazítani ezeket a kerettanterveket, így még rugalmasabb formákat szeretnének. Munkacsoportjaik javaslatokat is megfogalmaznak a minisztériumnak a tervezettel kapcsolatban, amely nagy változást hozna az oktatásban, és ennek megfelelően éles vitát is váltott ki országszerte rögtön a közvitára bocsátása után, főleg amiatt, hogy 11–12. osztályban opcionálissá tenné a történelmet, a földrajzot, a biológiát, a latint vagy akár a matematikát is egyes osztályokban, aszerint, hogy azok milyen szakirányúak – összegezte a Maszol.ro.

Mihályfalvi Katalin: egészében kell nézni a kerettanterveket

Szakirányszerűen kell nézni a kerettanterveket – hisz nem mindenütt csökkent a történelem-, biológia- vagy matekórak száma, sőt van, ahol nőtt –, ugyanakkor a tervezethez hozzárendelt érvelésekkel, és a tanulók számára meghatározott válaszható tantárgyakkal, egészében kell tekinteni a javaslatokat – hangsúlyozta a középiskolai kerettantervek kapcsán a Maszolnak Mihályfalvi Katalin, az

RMDSZ ügyvezető elnökségének oktatásért felelős ügyvezető alelnöke, kolozsvári biológianő. Elmondta, örömmel fogadták a tervezeteket, hiszen „ez egy diákközpontú kerettanterv-javaslat”, és az RMDSZ-nek is a törzsanyag óraszámának a csökkentése volt a célja.

Ezért mi harcolunk a gyermekeink érdekében, ez a fő, amit kérünk, hisz adófizetőkként mi vagyunk az intézmények fenntartói. Kötelességünk és jogunk is beleszólni abba, hogy a gyerekek jövője hogyan alakul” – vázolta a fő kifogást Csíky Csengele.

A diákok tehermentesítése az egyik fő cél a kerettantervek átalakításával. „Az újonnan kinevezett miniszter a kerettantervekben pontosan ezt fogalmazta meg, hogy a törzsanyag az körülbelül átlagosan 50 százalékot tesz ki, a többi pedig szakirányú, illetve a diákok által választható részt tartalmazza. Ugyanúgy látjuk, ahogy a miniszter is, amit az érvelésben megfogalmazott. Érdemes elolvasni az érvelést a célokról, és ne az órák számára koncentráljunk a különböző tantárgyak szintjén, hanem a diákra. Ugyanakkor egy bizonyos autonómiát, rugalmasságot biztosít a tanintézmények számára is a tervezet, hogy legyen mozgásterük, hogy a diákot helyezték a középpontba” – fejtette ki Mihályfalvi Katalin.

Szakirányszerűen kell nézni a kerettanterveket – hisz nem mindenütt csökkent a történelem-, biológia- vagy matekórak száma, sőt van, ahol nőtt –, ugyanakkor a tervezethez hozzárendelt érvelésekkel és a tanulók számára meghatározott válaszható tantárgyakkal, egészében kell tekinteni a javaslatokat – hangsúlyozta Mihályfalvi Katalin, az RMDSZ ügyvezető elnökségének oktatásért felelős ügyvezető alelnöke.

kerettantervek módosítását az új közoktatási törvény írja elő, de „erkölcsi, pszichológiai szempontból” is fontos a gyerekek terheltségének csökkentése. Az új középiskolai kerettantervekről

Munkacsoportok magyar szakemberek részvételével

Elmondta azt is, hogy a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségével és a kisebbségügyi államtitkársággal munkacsoportokat alakítottak, és javaslatokat fogalmaznak meg a kerettantervek kapcsán, amelyeket továbbítanak a minisztériumnak. A diákok szerint az oktatás színvonala a fő szempont, nem a kevesebb óra.

„Nagyon örülünk annak, hogy csökkentik az óraszámot, és hogy választhatunk majd a tantárgyak közül, jobban testre szabjuk a tanulmányainkat, illetve több közös tananyag szerepel majd az alsó évfolyamokban, 11–12-ben pedig megkapjuk azt a szabadságot, hogy a tanulmányainkat mi alakíthassuk, hiszen ez az az idő, amikor már nagyjából minden diáknak a fejében kialakul egy kép, hogy mivel szeretne és mivel nem szeretne foglalkozni” – így értékelte a kerettanterv-javaslatokat a Maszolnak Tamás Zsófia, a Romániai Magyar Középiskolások Szövetsége (MAKOSZ) érdekképviseletért felelős elnökségi tagja.

Kiemelte, hogy egy olyan „innovatív oktatást” támogatnak, ami által a csökkentett óraszám ne a tudásuk kárára menjen, hanem ugyanúgy lehetővé tegye az általános műveltség megszerzését.

Az általános műveltség is lényeges

„Nagyon fontos, hogy mi nem amellet foglalunk állást, hogy a csökkentett óraszám föltétlen egy óriási jót hozna, hiszen lehet, hogy a csökkentett óraszámok miatt sok olyan tantárgy kerülne kisebb számban oktatásra, amelyek fontosak lennének az általános műveltség szempontjából. Amellett állunk, hogy Romániának egy olyan oktatása legyen, amely Európán szinten megállja a helyét” – hangsúlyozta Tamás Zsófia.

Tanulhassanak második idegen nyelvet a magyar diákok

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) a magyar oktatás szemszögéből fogja megközelíteni a kerettantervi javaslatokat – mondta el több sajtóorgánumnak is Ferencz-Salamon Alpár történelemtanár, az RMPSZ általános alelnöke. „Erdély-szinten tudjuk, hogy ahány iskola, ahány térség, annyiféle nyelvi háttér van a román tekintetében. Székelyföldön, ha kimegy

az utcára a diák, nem beszél senkivel románul, vagy ritkábban találkozik ezzel. A kolozsvári magyar diák esetleg alkalmazza is a romántudását, tudja gyakorolni a mindennapokban is. Ezt szem előtt tartva a román nyelv oktatásában kell legyen mozgástér, azaz az iskola kell tudjon erről dönteni, és meg kell tudjuk engedni ezt az iskolának” – magyarázta a Maszolnak. Hozzátette, hogy az óraszám és oktatásszervezés tekintetében ilyenkor az a szempont, hogy mi a prioritás a gyerekek boldogulása szempontjából, és ezt szem előtt tartva, akár időszakosan legyen egyik vagy másik tárgyból magasabb óraszám. Minden kerettantervhez javaslatot tesznek, ezekből ismertetett néhányat az RMPSZ-elnök. „Nem értünk azzal egyet, hogy azért, mert a magyar

„Nagyon fontos, hogy mi nem amellet foglalunk állást, hogy a csökkentett óraszám föltétlen egy óriási jót hozna, hiszen lehet, hogy a csökkentett óraszámok miatt sok olyan tantárgy kerülne kisebb számban oktatásra, amelyek fontosak lennének az általános műveltség szempontjából.”

gyerekek tanulják az anyanyelvüket is, ne legyen esélyük második idegen nyelv tanulására. Ebben a kérdésben is úgy gondolom, hogy az iskola kell döntsön, hogy mit prioritizál” – mondta, utalva arra, hogy mivel a kerettantervekben nem szerepelnek a magyar diákok magyar órái, ezek beiktatása – ahhoz, hogy nekik se legyen túl sok heti óraszámuk – a második idegen nyelv óráinak rovására mehet.

Az egészséges életmódra nevelésre is összpontosítani kell

Ezenkívül a pedagógusszövetség nagy szerepet tulajdonít annak is, hogy az egészséges életmódra nevelést a középiskolában se hanyagolják el. „A harmadik

terület, amire kitértünk az olyan kompetenciákat érinti, mint a kritikai gondolkodás, digitális kompetenciák, digitális írástudás, ezeket nem külön opcionális tantárgyakként javasoljuk betenni, mert ilyen tantárgyat a világon sehol nem hallottak, hogy kritikus gondolkodás tantárgy. A kritikus gondolkodás egy olyan készség, amelynek minden területen meg kell nyilvánulnia. Ez egy készség, nem egy tantárgy” – magyarázta. Ugyanakkor fontosnak tartják, hogy a pályorientáció és továbbtanulási tanácsadás is mutasson túl a kerettantervi szinten, a heti egy osztályfőnöki órán.

Történelemtanítás: mikor és mi történt helyett miért és hogyan

Ferencz-Salamon Alpár a Krónika megkeresésére is nyilatkozott. Mint kifejtette, a történelemtanítás kapcsán a „mikor” és „mi történt” helyett a „miért” és „hogyan” lenne a fő kérdés. Úgy fogalmazott, ahhoz, hogy el lehessen dönteni, hogy a tananyagvolumen mennyi óraszám alatt tanítjuk meg, ahhoz azt kéne tudni, hogy mit akarunk megtanítani a diákoknak, mit akarunk fejleszteni. „Történelem terén a komplex jelenségeket és ezeknek az emberiség-, közösség-, nemzetformáló hatásait kellene tanítani. A »miért« és »hogyan« kérdésre kellene hangsúlyosabban válaszolni, és nem dominánsan a »mikor« vagy a »mi történt« kérdésekre. És nem lehet, pontosabban nem szabad a történelmet sem a környezeti (pl. éghajlati) hatások nélkül tanítani. S ezáltal már a tantárgyköziség talajára is érkezünk, ahol másfajta tananyagot és pedagógusi szerepet kell körvonalazni” – állapította meg a pedagógus.

Túl kellene lépni a tantárgyi merevségen

Ferencz-Salamon Alpár szerint túl kell lépni a tantárgyak szerint elkülönített rendszeren, szakítani kell a merev óraszámokra épített kerettantervi követelményekkel. Az általános alelnök arról is beszélt, hogy az új tanügyi törvény előírja egy új nemzeti alaptanterv kidolgozásának kötelezettségét. A nemzeti alaptantervnek részét képezi a kerettanterv és a program, a tananyag is. „Tanácsosabb lett volna, ha a közoktatás teljes vertikumára vonatkozóan indított volna el a szak tárca közvitát, hisz a különböző oktatási szintek fejlesztési követelményeinek

egymásra kellene épülniük. Ha teljesen új nemzeti alaptanterv megírása a cél az új törvény szerint, akkor a STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics, a román törvényi megfelelője Ș.T.I.A.M.) megközelítést is komolyabban kellene a tananyag és kerettanterv szintjén kezelni. Ez tantárgyközi megközelítés, jelenségmentes, igazán 21. századi szemlélet, de ehhez túl kell lépni a tantárgyakra elkülönített rendszeren, szakítani kell a merev óraszámokra épített kerettantervi követelményekkel” – mutatott rá Ferencz-Salamon Alpár. Mint fogalmazott, dinamikusan, könnyen és hatékonyan alkalmazható kerettantervre van szükség, amely a mindennapi oktatásszervezés szintjén támogatja a pedagógusi együttműködések – projekt-pedagógiát, társas tanítást, kooperatív módszereket, tantárgyközi együttműködések stb. „Nem túl meredeken, hanem fokozatosan kéne szakítani a tantárgyi megközelítésekkel, alaposan és folyamatosan kell képezni, átképezni a pedagógusokat annak érdekében, hogy az átmenet, a paradigmaváltás ne teher, hanem fejlődési lehetőség lehessen. Ellenben egy ilyen kerettanterv – mindazonáltal, hogy minden bizonnyal igyekszik előre tekintőbb lenni az előzőkhöz képest – mindezt nem támogatja, és fura módon az élet megértendő komplex jelenségeit továbbra is tantárgyakra szétbontva próbálja láttatni” – szögezte le Ferencz-Salamon Alpár.

Minden mindennel összefügg

Mint magyarázta, például a természettudományok szakon az emberi szervezet komplexitását, működését, a környezet hatását nem lehet megérteni a gyermekekkel úgy, hogy külön, egymástól merően elválasztva kezelik a biológiát, kémiát, a fizikát. A kerettanterveket módosító, közvitára bocsájtott javaslatok közt szerepel, hogy a nyelvtant bevezetik a román nyelv-órákon

Munkacsoportokat alakít ki az RMPSZ

„Én azt a szemléletet támogatnám, hogy holisztikusabban kellene kezelni mindent. Az RMPSZ munkacsoportokat fog alakítani annak érdekében, hogy előretekintő szemléletű kerettantervek születessenek, olyanok, amelyek egyrészt a rendszerben dolgozók számára

is elfogadhatóak és vállalhatóak, másrészt megvalósíthatóak és tényleg előre tekintőek. Visszatérve: a történelemoktatás kapcsán nem is az a kérdés, hogy hány tanóra van előírva, hanem hogy a történelem szakos tanár miként működjön együtt a földrajz szakossal, az irodalom szakossal, a polgári nevelést tanító pedagógusokkal, a technológiai tárgyakat vagy művészeteket oktató kollégáival, hogy azokról a jelenségekről beszéljessenek – együttműködve –, amelyeknek fontos komponense a történelem” – magyarázta Ferencz-Salamon Alpár. Mint kifejtette, ez ideális lenne, viszont egy ilyen kerettanterv nagyobb költségvetési ráfordítást igényel: ehhez

„Ha teljesen új nemzeti alaptanterv megírása a cél az új törvény szerint, akkor a STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics, a román törvényi megfelelője Ș.T.I.A.M.) megközelítést is komolyabban kellene a tananyag és kerettanterv szintjén kezelni.”

tananyagot, tankönyveket és egyéb eszközöket kellene fejleszteni, vásárolni európai alapokból, ugyanakkor pedagógiai mentalitásváltásra is szükség lenne ehhez. „Mentalitásváltást előidézni hosszú távú és folyamatos befektetést igényel, ezt az államnak a saját forrásaiból kell biztosítania, hogy következetesen biztosítva legyen” – fejtette ki Ferencz-Salamon Alpár. Hiányosságok: nincs elég testnevelésóra, sem pályaorientációs eligazítás A történelem oktatása keretében a diákok eddig egyetemes történelmet, románságtörténelmet tanultak, aztán bevezették a holokausztról és a kommunizmusról szóló külön tárgyakat. A mai keretterv-tervezetek szerint reál osztályokban a történelmet csak a középiskola alsó évfolyamain oktatnák. „Eserint egy eddig nagyobb óraszámú és több éven át oktatott tananyagot két év alatt kell megtanítani, mert a felsős osztályokban csak a holokauszt és a kommunizmus

témájú tárgyak maradnak” – mutatott rá a volt Hargita megyei főtanfelügyelő.

A szülőket kihagyták az előkészítésből

Országos szinten kihagyták a szülőket ennek a tervezetnek az elkészítéséből, leginkább ezt kifogásolják a szülői szervezetek, mondta el a Maszol megkeresésére Csíky Csengele, a Magyar Szülők Szövetségének elnöke. „Az Edupart – Szülők Országos Szövetsége múlt héten beküldte javaslatait, leírtuk, mit kifogásolunk, és hogy szükségesnek látunk egy sokkal intenzívebb kommunikációt a szülői szervezetekkel, hisz velünk nem egyeztettek, alkotmányos jogunkkal nem tudtuk élni ebben a helyzetben. Ezért mi harcolunk a gyermekeink érdekében, ez a fő, amit kérünk, hisz adófizetőkként mi vagyunk az intézmények fenntartói. Kötelességünk és jogunk is beleszólni abba, hogy a gyerekek jövője hogyan alakul” – vázolta a fő kifogást Csíky Csengele.

Elmondta, egyelőre nincs rálátásuk arra, hogy a magyar kisebbségi oktatás hogyan helyezhető el ebben a tervezetben. „Viszont a szülői képviselők föderációjában hallatjuk a hangunkat, és arra számítunk, hogy amikor sor kerül arra, hogy a kisebbségi tanterveket kidolgozzák, és beleilleszék a kerettantervbe az esetleges módosításokat, akkor majd ott leszünk, és harcolni tudunk az érdekeinkért” – tette hozzá.

Vidéki és városi közegek

További kifogásként még kiemelte, tartanak attól, hogy hatalmas lesz a különbség a vidéki és a városi oktatás között. „Sok a vidéki tanintézményünk, ahol eléggé nehezen kivitelezhetőnek tartjuk az elképzeléseket, amelyeket felvázoltak. Hatalmas infrastruktúrára van szükség, pedagógusképzésre, átképzésre és egy átfogó tanulmányrendszerre, hogy annak a vidéknek mire van szüksége” – magyarázta a Magyar Szülők Szövetségének elnöke. Elmondta, tartanak attól, hogy újra csak papíron marad a reform, így várják a további lépéseket, a tantárgyak és tananyag csökkentését, az erről szóló vitákat. Pozitívumnak tartja ugyanakkor, hogy látnak nyitottságot a minisztérium részéről.

ÖSSZEFOGLALÓ

Összességében hasznos a próbavizsga

Januárban tartották a nyolcadikos szakaszrő vizsga főpróbáját a romániai iskolákban. A kapott tételek kapcsán kolozsvári diákok meséltek tapasztalataikról, hozzáállásukról és felkészülésükéről.

A nyolcadikos, kisérettséginek is nevezett záróvizsga jelentőségéről általában jóval kevesebbet beszélünk, mint az érettségiéről, pedig az is hasonlóan fontos mérföldkőnek számít a diákok életében. Teljesítményük dönti el, sikerül-e bejutni arra a líceumi szakra, amelyet megcéloznak. Ahogyan tizenkettedik osztályban, nyolcadikban is le-

diákoknak, talán abból a szándékból is, hogy megijesszék őket, és tanulásra sarkallják az éles tesztelés előtt.

„Jó eredményt akarok elérni magyarból és románból is”

„A próbavizsgák összességében hasznosak, mert, ha ezeket megírjuk, tudni fogjuk, miben vagyunk elmaradva, és miből kell többet tanulnunk. Én matekból mindenképpen kilences fölötti jegyet szeretnék írni, a céljaim szempontjából az számomra a legfontosabb tantárgy, mert matek–infó profilú osztályban szeretném folytatni tanulmányaimat, de jó eredményt akarok elérni magyarból és románból is” – osztotta meg célkitűzéseivel kapcsolatban a nyolcadikos diák.

Számára ebben az évben a tanulmányai a legfontosabbak, azt viszont a nyolcadikos diákok esetében érdemes megjegyezni, ebben az évben az általános iskola befejezése miatt egyéb dolgokra is kell összpontosítaniuk, többek között a ballagás megszervezésére.

Nem árt egy kis drukk

Az Apáczai Csere János Elméleti Líceum diákja, Vincze Alíz már a próbavizsgák után beszélt tapasztalatairól. Elmondta, nem készült fel olyan szinten egyik tantárgyból sem, mintha élesben kellene teljesítenie, vagy ténylegesen nagy tétje lenne eredményének. Fel szeretne volna mérni, komoly felkészülés nélkül hogyan tud teljesíteni.

„Régen stresszes voltam a felmérők előtt, de most nem éreztem ilyesmit. Lehet, hogy kellett volna bennem lennie egy kis drukknak, mivel ez volt az első. Nem igazán voltam felkészülve arra, hogyan fog működni, az iskolában korábban nem írtunk hasonló tesztek” – árulta el érzéseivel kapcsolatban a nyolcadikos lány,

aki úgy érzi, a kapott tételek nem voltak különösebben nehezek, de azért könnyűnek sem nevezné őket.

Úgy érzi, a gyakorlás hiánya miatt nem fog olyan eredményeket elérni, mint amilyenekre képes lenne. Utólag már tudja, jobban járt volna, ha matekból kicsit jobban átnézi az anyagot, mert szerinte a három tantárgy kö-

„Semmit nem tudtunk azzal kapcsolatban, hogyan fog zajlani. Azt sem mondták, hogy egyetlen vonallal kell áthúzni valamit, ha hibázunk. A vizsga előtti nap tudtuk meg ezeket a dolgokat, mert megkértük a tanárainkat, beszéljenek erről.”

Utólag már tudja, jobban járt volna, ha matekból kicsit jobban átnézi az anyagot, mert szerinte a három tantárgy közül abból kapták a legnehezebb tételt.

hetősége van a gyerekeknek felmérni saját tudásukat próbavizsga (gyakran magyar közegben is használt román nevén simulare) formájában.

Jobb teljesítmények élesben, mint a „próbán”

Idén január második felében tesztelték a diákokat az ország iskoláiban. Megkeresésünkre többen is elmondták véleményüket a próbavizsga hasznosságáról és arról, mennyire jelent valós felkészülési lehetőséget a nyári megméretetésre. Ami a statisztikákat illeti, az elmúlt években nem meglepő módon erre a vizsgára is igaz volt, hogy a tanulók jobban teljesítettek élesben, mint a próbán, nyilvánvalóan egy részük komolyabban is készül fel a ténylegesen meghatározó tesztekre.

A Báthory István Elméleti Líceum diákja, Vladár Zorán a megpróbáltatás előtt úgy vélte, a szimuláción általában nehezebb tételt állítanak össze a

zül abból kapták a legnehezebb tételt.

„Nyáron jobban átnézem a leckéket, többet gyakorlok a vizsgákra, és oda fogom tenni magam. Ha rendszeresen tanul az ember, akkor nem nehéz többévi anyagot átvenni. Románnál és magyarnál a nyelvtant a legfontosabb megtanulni, a mateknél pedig minden egymásra épül. Akkor is használjuk az összeadást, a kivonást és bármilyen más műveletet, amikor felmérőt írunk, tehát nem felejtjük el őket” – hangsúlyozta Vincze Alíz.

Van, ami már túlzásnak számít

A tantárgyak közül magyarból van magával szemben a legnagyobb elvárása, a nyári vizsgán kilences osztályzat fölé szeretne menni, románból pedig egy

nyolccsal is elégedett lenne. Ami a felkészülést illeti, úgy érzi, iskolájában nagyobb hangsúlyt is fektethetnének arra a tanárok, hogy külön a nyolcadikos vizsgára készítsék fel őket. Példaként megemlítette a János Zsigmond Unitárius Kollégiumot, ahol már áprilistól kizárólag a három főtantárgyra készítik fel a tanulókat, hozzátevé, hogy azért ez már túlzásnak számít. Szerinte az iskoláknak meg kellene találniuk a középútat és megfelelő mértékű segítséget nyújtani a vizsgázóknak megpróbáltatásuk előtt.

Mint ismert, a szakaszáró vizsgán elért eredmények mellett az elmúlt évek tanulmányainak átlaga is számítani fog a gyerekeknek a kilencedikbe való jelentkezésnél. A legnagyobb verseny általában azokon a szakokon van, amelyeket általában sokan szoktak választani. Ahogyan a tapasztalatiokról mesélő gyerekek is elmondták, felkészülésük valószínűleg sokkal intenzívebb lesz a nyá-

Jó ötletnek tartaná, ha teljesen tét nélkül, akár értékelés nélkül írnának próbavizsgákat, mert ez lehetőség számukra felmérni szintjüket és rájöhetnek, mit kell még megtanulniuk.

ri vizsga előtt. A próba mindenképpen segített nekik megtapasztalni, mi vár rájuk majd éles helyzetben, így talán könnyebb lesz kizárólag saját tudásukra és teljesítményükre koncentrálni.

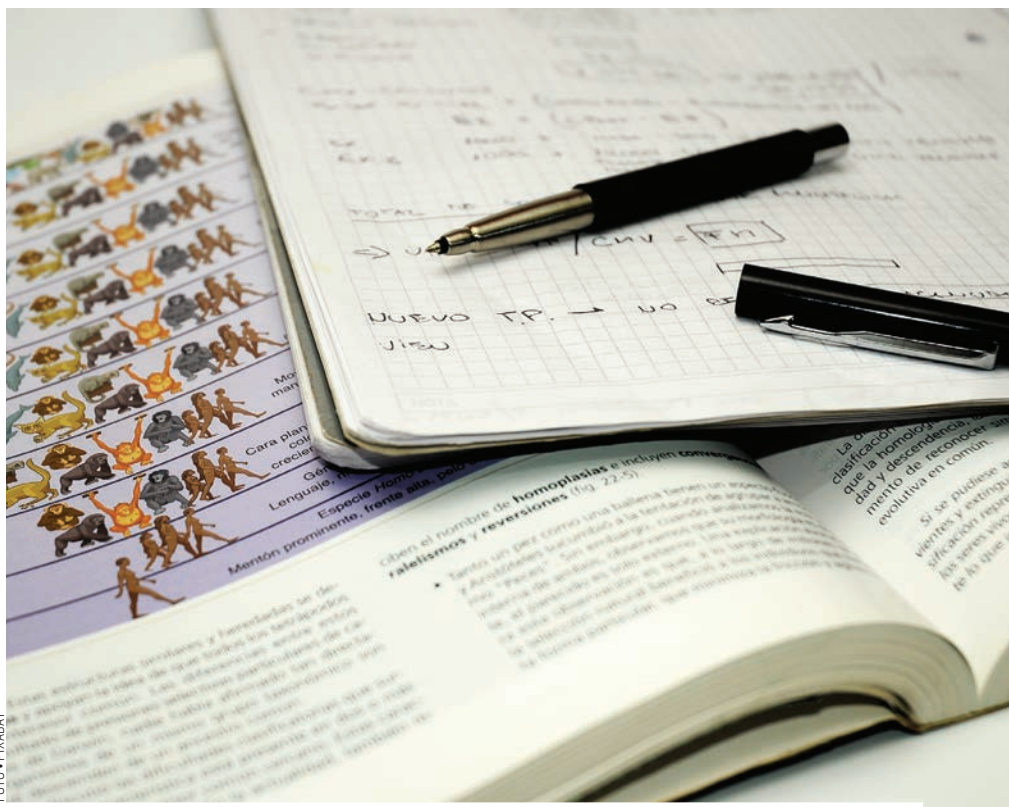
A nyelvtan volt a legnehezebb

Hasonló véleménnyel van a januári tudásfelmérőről a szintén apáczaiai Herman-Szabó Dalma is. A kevés tapasztalat miatt tudta, hogy nem fog kiemelkedő eredményeket elérni, de elsőre elégedett a teljesítményével.

„Románból és a magyarból is a nyelvtanrész volt a legnehezebb, volt, ahol csak tippeltem. Én sem készültem fel rendesen, jobban odatehettem volna magam, de az időhiány nem jelentett problémát, hiszen a vizsgákon általában hamarabb befejeztem a tételt, minthogy lejárt volna” – osztotta meg velünk a nyolcadikos tanuló.

Számára a második próbavizsga már nagyobb jelentőséggel bír. Elmondása szerint arra már tervez tanulni és fel szeretné mérni, megfelelő felkészüléssel milyen eredményeket képes elérni.

kapcsolatban. Szerették volna hónapokkal ezelőtt tudni, mit várnak tőlük. Jó ötletnek tartaná, ha teljesen tét nélkül, akár értékelés nélkül írnának próbavizsgákat, mert ez lehetőség számukra fel-

FOTÓ • PIXABAY

A nyolcadikos, kisérettséginek is nevezett záróvizsga jelentőségéről általában jóval kevesebb szó esik, mint az érettségiről, pedig az is hasonlóan fontos mérföldkőnek számít a diákok életében

Ami a tájékoztatást illeti, ő sem érzi elegendőnek azokat az információkat, amelyeket vizsgájukkal kapcsolatban kaptak.

„Semmit nem tudtunk azzal kapcsolatban, hogyan fog zajlani. Azt sem mondták, hogy egyetlen vonallal kell áthúzni valamit, ha hibázunk. A vizsga előtti nap tudtuk meg ezeket a dolgokat, mert megkértük a tanárainkat, beszéljenek erről. Matekból nem oldottunk ilyen tesztet, magyarból év elején csináltunk hasonlót, amire jegyet is kaptunk, románból pedig egy hónappal ezelőtt egyet” – tért ki az általa tapasztalt hiányosságra Herman-Szabó Dalma.

Részletesebb tájékoztatásra lenne szükség

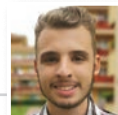
A diák szerint minden iskolában részletesebb tájékoztatást kellene kapniuk a gyerekeknek a próbavizsga részleteivel

mérni szintjüket, és rájöhetnek, mit kell még megtanulniuk.

Ami a fiatal lány tapasztalatait illeti, egyértelműen a román megy neki a legnehezebben. Elmondása szerint tavaly nyár elején még beszédben egyáltalán nem tudta kifejezni magát, csak az írás ment neki. Emiatt ebből a tantárgyból számít a legrosszabb eredményre, az anyanyelvéből, magyarból pedig a legjobbra.

A gyerekek elmondása alapján valószínűtlen, hogy a próbavizsgán elért eredmények tükröznék azt a teljesítményt, amelyet a nyári vizsgákon fognak nyújtani, de a tapasztalatszerzés és a szintfelmérés miatt mindenképpen hasznos számukra.

GEBE ZOLTÁN
zoli.gebe@proton.me

Inspirálják a kreatív tanulási módszerek a szilágysági gyerekeket

A Szilágymegyei Zsobokon is elindult tavaly szeptemberben az Iskola Alapítvány által működtetett délutáni oktatási program, amely számos készségét fejleszti a diákoknak. Varga-Imre István, a Dr. Molnár János Általános Iskola igazgatója, valamint a foglalkozásokat tartó pedagógusok tapasztalataikról, terveikről beszéltek.

Folyamatosan növekvő érdeklődés övezi az Iskola Alapítvány által működtetett, a magyar kormány finanszírozásával megvalósuló délutáni oktatási programot, amelyben a 2024/2025-ös tanévben 2904 elemista és 190 pedagógus vesz részt. A szörényvidékek magyar tanintézteiben zajló program szeptemberben a Szilágymegyei, közel 300 fős, többségében magyarok lakta Zsobokon is elindult. Varga-Imre István, a Dr. Molnár János Általános Iskola igazgatója elmondta, az elemista osztályokból 20 gyerek vesz részt a délutáni oktatási programban, az 5–8. osztályokban pedig támogatás hiányában is zajlik délutáni oktatás, mivel erre igény mutatkozott. „A zsoboki iskolások összevont osztályokban tanulnak az alacsony létszám miatt, többségük intézményben nevelkedik, ezek a tények pedig kihívást jelentenek a mindennapokban. A délutáni alkalmak mindenképp az elmélyítést, megértést, a minőségi munka érdekeit képviselik” – fogalmazott az intézményvezető.

A délutáni oktatási program felelősenek, Gál-Jankó Katalinnak meggyőződése, hogy az iskolának olyan helynek kell lennie, ahová a gyermek örömmel megy, ahol jól érezve magát az életre készül fel. Mint mondta, a mindennapokban ezt kőkemény munka elérni. „Nyilván a délutáni oktatás pedagógusszemmel nézve pluszlehetőség a minőségi munka végzésére, ugyanakkor a gyermek szempontjából olyan program, ami miatt ő többet kell üljön az iskolában. Egyértelmű, hogy ehhez akkor kap kedvet, ha jól telik, ha olyan tevékenységeken vehet részt, amelyek izgalmasak, ahol elfogadják, támogatják” – hangsúlyozta a magyartanár. Rámutatott, a programmal kapcsolatban a legtöbb gyereknek pozitív tapasztalatai vannak, mert érdekes dolgokat játszva tanulhatnak. „Egyértelműen nem a házi feladat megoldási ideje tölti fel őket, hanem azok a tevékenységek, amelyek ezeken túlmutatnak. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy mindennapba emeljünk be valami »táplálót«, valamit, amivel a gyermek töltekezni tud, szárnyait bontogathatja, önmagát és társait jobban megismerheti” – magyarázta a pedagógus.

Fóris Melinda-Piroska tanítónő arról beszélt, hogy a program keretében a diákok számos tevékenységen vesznek részt, mint például a táncoktatás, művészetterápiás foglalkozások, önismereti és társas játékok, kézműves tevékenységek, színjátás, mozgásos játékok, hagyományörző tevékenységek. „A közös munka, a csapatban való részvétel elősegíti a szociális készségek fejlődését, mint például az együttműködés, kommunikáció, empátia és konfliktuskezelés. A gyerekek

FOTÓ: GÁL-JANKÓ KATALIN

megtanulják, hogyan dolgozzanak együtt, osztozzanak az erőforrásokon, és támogassák egymást a közös célok elérésében. A foglalkozások erősítik a tanulási motivációt, hiszen a délutáni programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a diákok más szempontból ismerkedjenek meg a tananyaggal. A gyakran interaktív és élvezetes módszerekkel szemben az iskolai órák számos esetben monotonabbak” – mutatott rá a zsoboki iskola pedagógusa.

A délutáni oktatási program felelőségétől azt is megkérdeztük, hogy milyen foglalkozásokat terveznek még a tanév hátralevő részében. Gál-Jankó Katalin elmondta, júniusig lesznek olyan tevékenységek, amelyek rendszeres jelleggel futnak. „A néptáncoktatást, a gyermekjátékok átörökítését, a tanulók identitástudatának formálását kiemelt feladatunknak tekintjük, ehhez pedig Dezső Ákos és Dezső Eszter táncoktatókat hívjuk segítségül. Mindenképpen szeretnénk mindenkiől kiaknázni odafigyeléssel és bizalommal azt, ami mélyen ott van, ezért a művészetterápiás foglalkozások folytatását is tervezzük Gál-Máté Anikó szakember bevonásával” – sorolta a magyartanár.

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a zsoboki iskola pedagógusai mit vélnek a program legfőbb hozadékának. Ambrus-Ferencz Edit tanítónő szerint készségfejlesztés és a különféle délutáni foglalkozások nemcsak a jelenlegi tanulásban segítenek, hanem felkészítik a gyerekeket a jövőbeli kihívások kezelésére is. „A szülői oldalt is szem előtt tartva fontos megjegyezni, hogy gyermekét biztonságban tudhatja a család, ami ebben a felgyorsult, leterhelt világban nagy pozitívum. Pedagógusszemmel jó látni, hogy a gyerekek lelkesek, és sokat fejlődnek a foglalkozások során. A kreatív tanulási módszerek inspirálják őket” – értékelte a Szilágymegyei tanítónő.

B. L. J.

„Gyorsfénykép” az Országos Drámapedagógiai Napokról

„Tegnap este alig tudtam elaludni, annyira fel voltam fokozva érzelmileg. Ilyen nyitottságot, ilyen emberi minőséget ritkán tapasztaltam. Olyasmi érzés, mint amikor szerelmes vagy az egész világba... Lehet ez már túlzásnak tűnik, de az biztos, hogy a magasba röpített. Úgy éreztem, hogy mindannyian emeljük egymást és határtalanul repülünk és táncolunk a szeretetteljes térben” – ilyen és ehhez hasonló visszajelzéseket kapott az idei Országos Drámapedagógiai Napok (ODN) szervezését is főmotorként irányító nagyváradi tanító, drámapedagógus Ruzs Csilla. Az ODN-t sok-sok évvel ezelőtt kigondoló és folyamatosan kézben tartó pedagógus folyamatosan hangsúlyozza, hogy olyan szakmai program szervezése a cél, amelyre nem az iskolában elszámolható igazolásért jelentkeznek a résztvevők.

Nagyon élénk az érdeklődés a drámapedagógia iránt

S hogy ez – az előző évekhez hasonlóan – így volt a január 24–25-én lezajlott, a Nagyváradi Drámapékhely, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Partiumi Oktatási és Módszertani Központja és a Partiumi Keresztény Egyetem által szervezett és utóbbin megtartott rendezvényen is, arról a pedagógusok a helyszínen is bátran nyilatkoztak. Ők azt is tudják, hogy a program meghirdetésekor sietni kell a jelentkezéssel, mert rendszerint hamar betelnek a helyek. Az idén a meghirdetett nyolcvan hely betöltéséhez harminckét órára volt szükség, de gyorsan felsorakozott a húsz pótlistás is...

Valóban oldott, laza hangulatú, szeretetteljes, közvetlen és őszinte „erőtérbe” emelő program ez az első pillanattól az utolsóig. Ezt a hangulatot a szervezők és műhelyvezetők generálják, de hamar „átragad” a résztvevőkre is, akik érezhetően élvezik, szeretik és könnyedén alakítják tovább. Itt nincs hierarchia, megfelelni akarás, álarcok mögé bújás, de – a fel szabaduló érzelmeknek köszönhetően

– van sok meleg ölelés, sok nevetés és sok könny is...

Már a megnyitó is közvetlen hangú esemény volt, amelynek keretében Ruzs Csilla barátként köszöntötte a Partiumi Keresztény Egyetem amfiteátrumát zsúfolásig megtöltő résztvevőket, és háláját fejezte ki aziránt, hogy körükben van Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke és Lászlóffy Pál örökös tiszteletbeli elnök. Burus-Siklódi Botond elismeréssel szölt a nagy népszerűségnek örvendő rendezvényről, amelyre idén is sok irányból érkeztek pedagógusok, és a drámapedagógiai képzések támogatásáról biztosította a szervezőket. Őt követte dr. Flóra Gábor, a Partiumi Keresztény Egyetem rektorhelyettese, aki a házigazda szeretetével köszöntötte a megjelenteket.

Művészettel nevelni az életre

A szakmai programot két plenáris előadás nyitotta. A Magyarországról érkezett neves pedagógus, L. Ritók Nóra, a 25 éve hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozó Igazgyöngy Alapítvány elnöke *Művészettel nevelni – az életre nevelni* című előadásában részletesen ismertette a gyerekesélyért dolgozó szervezetük tevékenységeit és számos jó gyakorlatot mutatott az ismeretátadásra, készségfejlesztésre, hátránykompenzálásra és szociális kompetenciafejlesztésre fókuszáló, művészeti neveléssel végzett tevékenységükből. Gál-Iankó Katalin a kalotaszegi Zsobokon, egy „izolált gödörfaluban” magyartanár, és zömében hátrányos helyzetű gyermekeket oktat és nevel az iskolai és az iskolán kívüli programok során. Megindító személyes vallomásokat sem mellőz, *A dráma és a képzőművészet hatása a hátrányos helyzetű gyerekekre* című előadásában a zene, a tánc, a mozgás, a képzőművészet, a színház, a dráma felhasználása, a közösségi művészeti projekteken való részvétel és a kifejezetten „igazgyöngyös” művészetterápiás foglalkozások által elért eredményeiről

beszölt. Ezt követően a résztvevők négy párhuzamos műhelyben kezdték el kiscsoportos életüket. Péntek este a csapatösszerázáson volt a hangsúly mindegyik csoportban, majd együtt tekintették meg a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház Ruzs Csilla osztályának tartott *Az emlékfoltozók* című színház-pedagógiai programját.

Az Országos Drámapedagógiai Napokhoz „kötelező módon” hozzátartozik a sok finomságot felvonultató, svédasztalos állófogadás. Jó „módszertani fogás” ez is, hiszen falatozás közben is jó lehetőség adódik az ismerkedésre, a régi ismeretségek felfrissítésére és még sok-sok egyébre is.

Megszöaltak a képek, a kendők, a rajzok

A második nap főként a „munka” jegyében telt, ekkor ugyanis minden csoport programjában négy drámapedagógiai foglalkozás szerepelt, amelyekben aktívan részt kellett venniük a tagoknak. Ezek a saját tapasztalatok által szerzett élmények a leghatékonyabb tanulást biztosítják a pedagógusok számára. A párhuzamos műhelyekben egymást vetésforgóban váltva dolgoztak a képzők. A Budapestre érkezett dr. Patonay Anita (színész-drámatanár, a Perspektíva Drámapékhely alapítója) kendőkkel alkotott történetet, a sepsiszentgyörgyi dr. Prezsmer Boglárka (drámatanár, dramaturg, a sepsiszentgyörgyi Plugar Sándor Művészeti Líceum drámatagozatának vezetője) impresszionista képekre épített történetet, a nagyváradi dr. Bordás Andrea (pedagógia–magyar szakos tanár, drámapedagógus, a Partiumi Keresztény Egyetem oktatója) rajzból indított és több munkaformával dolgoztatta fel a *Valaha madarak voltak* roma mesét. A Szabadszállásról érkezett Török László Dafti (magyartanár, drámapedagógus, az egykori Lajtorja gyerekszínházi csoport vezetője) verssel „dolgozott”. Theodore Roethke *Apám*

FOTÓK • OZSVÁTH LUDIT

Szemelvények a visszajelzésekből

S ha már a résztvevők visszajelzéseire utaltunk, álljanak is szemelvények az előadásokat tartók és foglalkozásokat vezetőik visszajelzéseiből:

„Figyelő, értő közönség volt, mint amit mindig megtapasztalunk a pedagógus-szövetség által szervezett konferenciákon, nyári akadémiákon.”

[L. Ritók Nóra]

„Néhány jó gyakorlat ismertetése után a visszajelzések abban erősítenek meg, hogy érdemes »másként« nevelni, lehet az unalmas foglalkozásokat mellőzve kulcskompetenciákat fejleszteni,

szociálisan érzékenyíteni, kreativitás kibontakoztatására lehetőséget teremteni. Olyan emberek közt voltam, akik követhető példaként állnak előttem.”

[Gál-lankó Katalin]

„Köszönöm a mélység és magasság megélésének lehetőségét a résztvevőknek meg azt, hogy ilyen nyitottan fogadtak, és a kendőkön keresztül világokat teremtettünk, együtt. Nagyon sok emberrel kapcsolódhattam, és ez több mint, ami leírható...”

[Patonay Anita]

„Drága Csilla! Tobzódik a Facebook a nagyváradai reflexióktól, hatásmagyarázatoktól. Jogos minden szó. Te 25 éve csinálod, én jó páron voltam, én úgy érzem, az egyik legjobb – légkörű, színvonalú, összehatású – EGYÜTTLÉT volt. Erről írnak sokan, a szinte tapintható jóra, szépre, igazra, (f)elemelőre, tanulságosra való áhításról, az ezekkel való gazdagodásról. Amit pedig – a te vezetéseddel – a »grófi szérűn« serénykedők beleadtak ebbe a két napba, hát az egészen lenyűgöző energia és alázatosság.”

[Török László Dafti]

valcere című versét szuggesztív eszközökkel, hozzájuk rendelhető képzettársításokkal és egyéb drámás konvenciókkal vitte egészen közel a pedagógusokhoz. Rusz Csilla *Derék Jankó és a kemény kenyér* című népmese feldolgozását hozta több drámás konvencióval, énekes, zenés, táncos elemmel. Megszólaltak a képek, a kendők, a rajzok, az ing, a kalap és még sok-sok minden, és beszélgették, mozgatták, táncoltatták, emlékeztették a pedagógusokat. A Vajdaságból érkezett Figura Terézia (színész, a Színes Szilánkok Diákszínpad vezetője) pedig autogén tréningjével a drámapedagógia terápiás céllal való felhasználására mutatott példát.

Bátorítás, ösztönzés, megerősítés

A szombati nap igazi fénypontjának számított a jászberényi Kunné Darók Anikó (mester óvoda- és drámapedagógus)

által egy nagyváradi óvodáscsoportnak tartott népmesefeldolgozás-bemutató. A vastappsal jutalmazott program végén sok irányból kivehetően hallatszott: „A tücsök és a hangya meséjének ilyenféle osztálytermi feldolgozását el sem tudtam volna képzelni eddig.” Digitális eszközökkel, egyszerű díszletekkel, jelmezekkel és sok csillogó szemű, érdeklődő gyermekkel valósult meg a csoda, amely egy amfiteátrumnyi pedagógust is magával ragadott.

A nagyon tartalmas másfél napot Rusz Csilla *Ne taníts, szabadíts!* címmel tartott plenáris előadása zárta. A drámanapokat megálmodó és a szervezőcsapat lelkét jelentő, gyémántokleves gyermekszínhátszó-rendező nagyváradi pedagógus személyes hangon elmondott gondolatai bátorítást, ösztönzést, megerősítést közvetítettek a résztvevők felé. „A drámapedagógiát – saját gyötrelmek

arán – megtanulhatja az, aki arra képes. Más nem!” – hangsúlyozta. Viszont az egyebek mellett szenvedéllyel, élvezettel, alkati rátermettséggel, megélési és beleélési képességgel, tudással felvértezett „drámázó” pedagógus „munkája” nyomán morális megrendüléssé, személyiséget alakító érzelmmé érlelődhet egy-egy rögtönzött játék élménye. Mert a jelen idejű társas kölcsönhatásban nem a csodatábla, hanem a gyermek személyisége hat igazán, s ennek fejlesztése az iskola igazi feladata. Rusz Csilla gondolataihoz a teljes másfél napos programsor akár szemléltetésként is értelmezhető.

OZSVÁTH JUDIT

ozsvathjudit@yahoo.com

A digitális eszközök uralta világban is szeretik a természetet

A cserkészlet az Isten, haza és embertárs iránti szeretetre és tiszteletre nevel, ezt próbálja átadni az érdeklődő gyerekeknek, fiataloknak a Romániai Magyar Cserkészszövetség. Bálint Lajos Lóránt, a szervezet elnöke a kezdeti kihívásokról, a fiatalok neveléséről, ünnepi rendezvényeiről beszélt.

A megalakulásának 35. évfordulóját idén ünneplő Romániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ) továbbra is arra szeretné rávezetni a fiatalokat, hogy önmaguk nevelése révén legyenek a társadalom hasznos tagjai – magyarázta Bálint Lajos Lóránt. A szövetség elnöke felelevenítette, hogy a cserkészlet 1907-es alapításakor a brit Robert Baden Powell (közismert rövidítésben Bi-Pi) úgy látta, hogy a fiatalok többsége tétlenül tölti napjait, és nem készül fel a hasznos életre, ezért próbálta a katonai és az ifjúság körében szerzett tapasztalatait felhasználva létrehozni ezt a mozgalmat. „Magyarországon ez nagyon gyorsan szárnyra kapott, hiszen már voltak egyházi kezdeményezések, ezért tudott a magyarság körében nagyon aktívan és gyorsan elterjedni a cserkészlet. Mély hatással volt az akkori fiatalokra, hogy a tiltás éveiben is bűvópatakként vitték tovább, és nem tudták elengedni, még akkor sem, amikor a kommunizmus idején tagadni kellett Istent. Viszont aki egyszer megtapasztalta a cserkészlet fontosságát, szépségét, már nem tudott másképp élni, vállalta a veszélyt, és próbálta nevelni a fiatalokat” – részletezte az RMCSSZ-elnök.

Hozzátette, amikor 1990-ben mindenhol újraalakult a cserkészlet, a régi cserkészvezetők tudtak segíteni abban, hogy rövid idő alatt aktív legyen az egész mozgalom, és tudja betölteni szerepét. Mint kifejtette, ugyanez történt Erdélyben is, '90 tavaszán Csíkszeredában egy országos szervezet létrehozását határozta el néhány öreg cserkészektől és a cserkészetről nagyon keveset tudó, de lelkes fiatalokból és középkorúakból álló csoport. Ők összehívták Gyergyószárhegyre a Romániai Magyar Cserkészszövetség májusi, alapító közgyűlését, amelynek résztvevői cserkészfogadalmat tettek. „Az első években óriási érdeklődés mutatkozott, közel száz cserkészcsapat alakult Erdélyben, Székelyföldön és a Partiumban. Amikor megtapasztalták, hogy az elképzelnél kicsit nehezebb, sokan visszaléptek, ezért jelenleg a szövetségünkben 153 cserkészcsapat van bejegyezve, viszont körülbelül 50 működik aktívan. És nem azért, mert nincs elég fiatal, hanem mert a vezetők ritkán tudják vállalni azt az elköteleződést, amivel a csapatok vezetése és a cserkészlet jár” – magyarázta Bálint Lajos Lóránt, aki szerint a gyerekek még ebben a digitális eszközök által uralt világban is szeretik a kihívásokat, aktívan és a természetben élni.

A Csíkmadarason élő szövetségvezetőtől azt is megkérdeztük, főként mire próbálják tanítani a fiatalokat. Mint mondta, a cserkészlet az Isten, haza és embertárs iránti szeretetre és tiszteletre nevel. Isten megismeréséhez elsősorban

FOTÓ: FACEBOOK/ROMÁNIAI MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG

csodálatos teremtményeit, az embereket, önmagukat kell felfedezték a fiatalok, és a természetet, világegyetemet, amit alkotott – tette hozzá. „Ha ezt jól át tudjuk adni nekik, akkor máris rávezettük őket arra, hogy tényleg van egy hatalmas, mindenható Istenünk. Azt is elmondjuk, hogy a hazánk, amelyben élünk, a társadalmunk, átalakításra, megélésre váró világ, és ennek aktív tagjai lehetünk. A magyarságunkat megélve pedig dupla kihívással találkozunk Erdélyben, hiszen állampolgárként is vannak kötelességeink, de magyarként is van feladatunk. Az embertársainkkal kapcsolatban pedig azt tanítjuk, hogy ahol csak tudunk, segítsünk” – hangsúlyozta a cserkészszövetség elnöke, hozzátéve, hogy ez elég munkás feladat, viszont az aktív vezetők példát mutathatnak a gyerekeknek.

Jubileumi cserkésztalálkozó Bálint Lajos Lóránt arról is beszélt, hogy a 35 éves évforduló alkalmából májusban ünnepi közgyűlést tartanak Gyergyószárhegyen, amelyen elismerik a kimagasló teljesítményt nyújtó vezetőket és országos cserkésznapot rendeznek. Ugyanakkor augusztus közepén 1000-1500 cserkész részvételével terveznek nagytábort a kincses városi Lombi erdőben. A Romániai Magyar Cserkészszövetség elnökétől azt is megkérdeztük, hogyan tekintenek a jövőbe a szövetség működését, fejlődését illetően. „Azt szoktam mondani, hogy a Jóisten nagyon szeret minket. Így a cserkészletünk az elmúlt évekhez hasonlóan fejlődő tendenciát mutat. Azt szeretnénk, hogy minden gyereknek legyen lehetősége megismerkedni a cserkészlettel. Nem kell mindenkinek cserkésznie lennie, ez önkéntes mozgalom, és pont ez a jó benne, hogy aki el tud köteleződni, és vállalja a fogadalom szerinti életet, az lesz cserkész” – mondta Bálint Lajos Lóránt.

B. L. J.

Közösségformáló iskola az avasi végeken

Az apadó gyermeklétszám miatt egyfelől a túlélésért küzd, másfelől fejlődési álmokat dédelget és merész terveket valósít meg a Szatmár megyei Avasújváros általános iskolája. A szórványvidéki intézmény tantestülete nemcsak az oktatást és a nevelést, a közösségformálást is célul tűzte. Ebbe sikerül bekapcsolni a szülőket, hisz, amint Krupa Anna igazgató fogalmaz, ha meg akarnak maradni, a végeken mindenkire oda kell figyelni.

Az aránylag kis, de még életképesnek számító tanintézmények közé tartozik az Avasújvárosi Általános Iskola. Óvodájában és napközijében közel hatvan kisgyereket tartanak nyilván, míg nyolcosztályos iskolájába 165-en járnak. Közülük 120-an a magyar tagozatra, a többi a román szekció összevont osztályaiba. „Érződik, hogy fogy a magyarság, hisz tíz évvel ezelőtt húszan alkottak egy-egy osztályt, most örülünk, ha tizenöt létfős

az infrastruktúra, megnyíltak bizonyos pénzcsoportok. Egyedül a gyermeklétszám nem nőtt, de emiatt nem az új közigazgatási felállás okolható.

A tanintézményt a községközpont mellett a zsákfalvak „táplálják”; iskolabusz szedi össze a kőszegremetei, rózsapallagi, rózsapallaghegyi és muzsdaji magyar, román és vegyes falvak gyermekeit.

Nem jelenség, de jelen van: a gyerek elrománosítása

Az egykori mezővárosban nem vált jelenséggé, de helyel-közzel megtapasztalható az a fura szülői gondolkodásmód, miszerint a román tagozatra íratott magyar gyermek majd jobban érvényesül az életben. Az iskola testnevelő tanára, Nagy Flórián azt nehezményezi, hogy értelmiségi családok, ahol anyuka, apuka magyar nemzetiségű, inkább a román tagozaton való tanulást részesítik előnybe gyermekük számára. A szülők még arra sem fektetnek hangsúlyt, hogy a gyermek a fakultatív magyarórán vegyen részt. „Teszik mindezt gazdasági okokra hivatkozva. De mi ne panaszkodjunk, mert a szomszéd településen, Sárközújlakon a román osztályokban 80 százalék körüli a magyar gyermekek aránya” – hívja fel az elgondolkodtató szemléletre és adatra a figyelmet a fiatal pedagógus.

Sziszik Piroska mind alsó, mind felső tagozaton tanít. Az elemiben tanítóként a harmadik osztályban, az 5–8-ban zetanánárként. Korábban már megtapasztalta, mit jelent az, amikor a magyar tagozaton elfogynak a gyermekek. Ezelőtt bő két évtizeddel került a közeli színmagyar Kőszegremetére, ahol 2011-ben

lakat került az iskola kapujára. Azóta Avasújvárosban tanít, ahol a tanintézmény fenntartásáért szintén meg kell küzdeni minden egyes magyar gyermekért. „Nagy a fogyás, rengetegen élnek külföldön, különösképpen Bécsben vagy környékén. Azok a szülők, akik itthon

A hagyományőrzés egy másik alappillére a néptánc. Avasújvárosban az előkészítő osztálytól a nyolcadikig szinte mindenki ropja – anélkül, hogy valaki is erre kényszerítené.

maradtak, ha nem járunk a kedvükbe már az ovitól kezdve, rögtön azzal fenyegetőznek, hogy elviszik a gyermeküket az újvárosi iskolából” – magyarázza a tapasztalt pedagógus. Az újvárosi iskola megpróbál alkalmazkodni a korhoz meg az igényekhez; a szülők kérésére szeptembertől például napközis csoportot indítottak. A szórványt felkaroló Rákóczi Szövetség is megpróbál minél nagyobb segítséget nyújtani az anyanyelven tanuló diákoknak és szüleiknek. Iskolatáskával, könyvvel, édességgel és, nem utolsósorban, pénzzel támogatja azokat a családokat, akik úgy érzik, hogy a végeken is fontos magyarnak maradni.

Mindemellett az avasújvárosi tanügyi kádereknek minden egyes évben meg kell vívniuk a harcot a különálló osztályok megtartásáért. A gyermekek

A tanintézményt a községközpont mellett a zsákfalvak „táplálják”; iskolabusz szedi össze a kőszegremetei, rózsapallagi, rózsapallaghegyi és muzsdaji magyar, román és vegyes falvak gyermekeit.

egy-egy évfolyam. A jelenlegi hetedik osztályban sajnos még tízen sincsenek” – vázolja fel röviden a helyzetet Krupa Anna tanítónő, aki 2023 őszén vette át a hetvenesztendős múltra visszatekintő iskola vezetését.

A népszámlálási adatok szerint mintegy 1700 főt számláló, majdhogynem színmagyar település – amely ma már csak a nevében város – 2011-ben vált le a románok által lakott Ráksától és Rákshahegytől. Azóta a község és vele együtt az iskolája is új lendületet kapott. Nagyot változott a közhangulat, javult

toborzása, a szülők győzködése már szinte része a munkaköri leírásuknak. „El tudom fogadni a román szülők álláspontját, miszerint nem szívesen járatnák összevont osztályba a gyermekeiket, és ezért inkább valamelyik közeli településre ingáztatják a gyermekeiket. A magyarokat viszont nem értem meg. Hiába magyarázunk, hiába érvelünk, azokat, akik eldöntötték, hogy román tagozatra íratják a gyermeküket, szinte lehetetlen meggyőzni” – állítja Krupa Anna igazgatónő.

Szinte mindenki továbbtanul

Akárcsak az ország legtöbb tanintézményében, az avasúvárosi iskolában sem a matematika a gyerekek kedvenc tantárgya. Ezzel nem lógnak ki a sorból, a jelenség nem helyi, és még csak nem is regionális. Amint tanárnőjük, Hajdú Gertrúd meséli, még olyan diákkal nem találkozott, akinek a matek lenne a kedvenc tantárgya. A magyarázat, amit az ifjú oktató talált, egyszerű: a mai fiatalok zöme nem szereti használni a fejét. „Azzal jönnek a gyerekek, hogy nekik nem lesz szükségük a számtanra. Én meg azt szoktam ilyenkor válaszolni, hogy azon túl, hogy a logikát fejleszti, legalább a felvételi vagy az informatika kedvéért kell megtanulni” – érvel a tanárnő.

Nemcsak az agytorna okoz egyeseknek gondot, hanem a testnevelési órán zajló torna is. Nagy Flórián szerint bár a többség szereti a tesiórákat, és sokan fociznak vagy kézilabdáznak szabadidejükben, megfigyelhető, hogy egyesek hetedik-nyolcadik osztályban kezdenek

Az elmúlt években a magyar kormány által működtetett Petőfi-program által a településre helyezett fiatalok oktatták a néptáncot, jelenleg egy mikolai szakember, a Kolozsváron végzett Magyar Dávid tanítja a különböző korcsoportok szerint beosztott gyermekeket.

ellustulni. „Beindul a hormonháztartás, és ekkor kezdődnek a problémák” – mosolyodik el a tanár. A partiumi kézilabdaprogram vezetőjének azonban nincs komolyabb oka panaszkodni, hisz

az iskolában délelőtt-délután komoly sportélet folyik. A fiúk zöme focizik, a lányok kézilabdáznak. Kettő közülük a magyar korosztályos válogatottban is felhívták magukra a figyelmet. Ami meg az infrastruktúrát illeti, az jóval meghaladja az átlagos vidéki iskolák szintjét. Két focipályával is rendelkeznek, amely közül az egyiket lelátó szegi, ugyanakkor sportcsarnok áll a sportolni vágyók rendelkezésére.

A matekhez képest a vallásóra a kedvenc tantárgyak közé tartozik. Amint Sziszik Piroska, a kőszegremetei református lelkész felesége mondja, a gyermekek többsége szívesen jár hittanórára.

Mindent összevetve, a mérleg pozitív: az újvárosi iskola nyolcadik osztályából legutóbb elballagott tizenhárom kislány közül tizenegyen Szatmárnémetiben folytatják tanulmányaikat. Mindannyian jó eredményt értek el a kisérettségien, hatan elméleti középiskolába, öten szakiskolába kerültek, mindössze egy társuk nem jelentkezett a vizsgán.

Közösséget nevelnek

Kérdésünkre, hogy az iskola miért maradt mindmáig névtelen, és nem vette fel valamelyik helyi vagy térségbeli személyiség nevét, az igazgatónő belátja,

hogy a kérdés nem foglalkoztatta a tanári közösséget. Jó ötletnek tartja viszont a keresztlőt, hisz nemsokára fennállásának hetvenedik évfordulóját ünnepli az újvárosi oktatási intézmény. Meglátása szerint egy szélesebb körű konzultációt kellene hirdetni, hogy találják meg a megfelelő névadót. Ugyanis nemcsak az oktatás, a nevelés és a közösségformálás is nagyon fontos az avasújvárosi tantestület tagjai számára. A tanulás folyamatában is alapozni csak a tanuló–pedagógus–szülő hármassá kell, illetve érdemes. A jó hangulat megteremtéséhez a szülőket is elkezdték bevonni a munkába. „Sikerült beindítani a szülői bizottság munkáját – büszkélkedik Krupa Anna, aki a felnőttek bevonását az iskolán kívüli tevékenységekbe egyik legfontosabb feladatának érzi. – Az őszi folyamán a szülők meglepően nagy számban kapcsolódtak be a Márton-nap szervezésébe, libát hoztak a lakomára, kivették a részüket a karácsonyi ünnepkör szervezéséből, és számíthatunk rájuk a farsangban is.” A faluban még mindig él a szentesti betlehemezés hagyománya, az igazgató-nőnek meg külön öröm, hogy ennek élte-tésére nem kell noszogatni a diákokat.

Következik a farsang, ahol viszont már számíthatnak a református egyház

nőszövetségére, amely a falumúzeum udvarán tartandó ünnepségen, a kiszé-
báb elégetése utáni fánkevés „alapanya-
gáért” vállal felelősséget. Ezt követi a március 15. nemzeti ünnep, majd a húsvét, amikor az iskola apraja-nagya tojásberzselésbe kezd. Az öntözés szoká-

Nemcsak az oktatás, a nevelés és a közösségformálás is nagyon fontos az avasújvárosi tantestület tagjai számára. A tanulás folyamatában is alapozni csak a tanuló–pedagógus–szülő hármassá kell, illetve érdemes.

sa sem kopott ki, ellenkezőleg: a vedres locsolás újból fénykorát éli – a legények legnagyobb öröme.

A hagyományörzés egy másik alappil-lére a néptánc. Avasújvárosban az elő-készítő osztálytól a nyolcadikig szinte mindenki ropja – anélkül, hogy valaki is erre kényszerítené. Az elmúlt évek-ben a magyar kormány által működtetett

Petőfi-program által a településre helyezett fiatalok oktatták a néptáncot, jelenleg egy mikolai szakember, a Kolozsváron végzett Magyar Dávid tanítja a különböző korcsoportok szerint beosztott gyermekeket. Nyáron táborokban gyarapítják az együtttagok tudását, akik év közben számos művelődési rendezvényen lépnek fel, tánctalálkozókon vesznek részt. Az újvárosi lányok és legények nem csak a helyi közösséget örvendeztetik meg, a gyermekek többször túljutottak a település, a megye vagy akár az ország határain.

Számos közösségi akcióra az avasújvárosi iskola a szomszéd település, Vámfalu tanintézményét is bevonja. Ez nem egy betagolt iskola, mint ahogyan Vámfalu sem része Avasújvárosnak. „Ők is kevesen vannak, mi sem vagyunk sokan, ezért jónak láttuk meghívni a vámfaluikat, gyermekeket, felnőtteket egyaránt. Ha meg akarunk maradni, a végeken össze kell tartanunk” – vallja az igazgató.

SZUCHER ERVIN
juventus.kronika@gmail.com

Szigor vagy engedékenység az iskolában?

Az iskolarendszer egyik örök dilemmája, hogy a szigor vagy az engedékenység vezet-e jobb eredményekhez. A pedagógusok, szülők és diákok egyaránt keresik az ideális egyensúlyt a fegyelem és a szabadság között. Vajon a szigorúbb elvárások és következetes szabályok hatékonyabb tanulási környezetet teremtenek, vagy inkább a rugalmas, megértő hozzáállás segíti a diákokat abban, hogy kibontakoztassák képességeiket?

Biztonságérzetet adhat a jól meghatározott keretrendszer

A fegyelem és következetesség számos előnnyel járhat az oktatásban. A világos szabályok és elvárások segítenek abban, hogy a diákok felelősségteljes hozzáállást alakítsanak ki, és megtanulják, hogy tetteiknek következményei vannak. Egy jól meghatározott keretrendszer biztonságérzetet adhat, hiszen a tanulók tudják, mire számíthatnak, milyen normákhoz kell alkalmazkodniuk.

Ugyanakkor a rugalmasabb, egyéni igényeket figyelembe vevő pedagógiai módszerek is rendkívül hatékonyak lehetnek. Egy olyan oktatási környezet, ahol a diákok mernek kérdezni, hibázni és tanulni a saját tapasztalataikból, hosszú távon mélyebb tudást eredményezhet. A tanulás nem csupán a szabályok betartásáról szól, hanem az aktív gondolkodásról, a problémák megoldásáról és az együttműködés fejlesztéséről is.

A gyerek is részt vesz a szabályalkotásban

Éppen ezért a saját osztályomban igyekszem megtalálni az egyensúlyt a következetesség és a rugalmasság között. Minden tanév elején a diákokat bevonva alakítjuk ki azokat a szabályokat, amelyeket az év során követünk. Tapasztalataim szerint ha a tanulók maguk vesznek részt a szabályalkotásban, sokkal nagyobb elkötelezettséget éreznek azok betartása iránt. Az osztályomban, ahol harmadikos diákok tanulnak, a társas kapcsolatok egyre

FOTÓ • PIXABAY

A baráti közösségek formálódása és az önállósodás is hangsúlyosan jelen van az osztályközösség mindennapjaiban

nagyobb szerepet kapnak. A rivalizálás, a baráti közösségek formálódása és az önállósodás mind jelen vannak a mindennapokban. Ezért a legtöbb közös szabályunk a tiszteletteljes kommunikációra, az empátiára és az együttműködésre összpontosít. A konfliktusok elkerülhetetlenek, hiszen az osztályban több vezető egyéniség is van, ami versengést szül. A lányok klikkekbe szerveződnek, a domináns személyiségek irányítása alatt, míg mások keresik a helyüket ezek között. Az ilyen helyzetek gyakran feszültséget eredményeznek, ezért a közösen hozott szabályok célja az, hogy mindenki megtanulja a tiszteletteljes és empatikus viselkedés alapjait.

A szabályok betartásának fontosságáról folyamatosan beszélgetünk. Mesék, történetek és videók segítségével dolgozunk fel a problémamegoldó kommunikáció, az erőszakmentes konfliktuskezelés és a kölcsönös tisztelet témakörét. Ha egy szabály megszegése komolyabb problémát okoz, akkor az osztályszintű vagy személyes beszélgetések során segítem a gyerekeket abban, hogy felismerjék a hibáikat, és közösen találjunk jobb

megoldásokat. Hiszem, hogy a büntetés helyett a helyzetek megbeszélése, az önreflexió és a közös gondolkodás hatékonyabb nevelési eszköz.

Bár a szabályok betartása elengedhetetlen, hiszen az életünk is tele van normákkal és elvárásokkal, fontosnak tartom, hogy a diákok megértsék: a hibázás az élet természetes része. Én magam sem vagyok tévedhetetlen – ha a táblánál elszámolok valamit, elfelejtek valamit, vagy egy dolgozat javításakor hibázom, azt nem titkolom el. Sőt igyekszem tudatosítani bennük, hogy a hibázás lehetőség a fejlődésre.

Fontos a megértő hozzáállás

Személyesen is nagy kihívás számomra, hogy a maximalizmusomból kilépve megértéssel forduljak nemcsak önmagam, hanem a diákjaim felé is, amikor hibáznak. Sok gyerek törekszik arra, hogy mindig a legjobbat nyújtsa, így számukra különösen nehéz elfogadni, ha valami nem sikerül tökéletesen. Ezekben a helyzetekben tudatosan próbálok rugalmasabb lenni, akár a szabályok alkalmazásának terén is. Úgy gondolom, hogy ez

segíti a diákokat abban, hogy fokozatosan önállóbbá váljanak, megtanuljanak felelősséget vállalni a döntéseikért, és fejlesztik problémamegoldó, együttműködési és empátiás készségeiket.

Összességében úgy hiszem, hogy a szigor és az engedékenység nem egymást kizáró tényezők, hanem egyensúlyban kell őket alkalmazni. Az egyértelmű, következetes szabályok biztonságot nyújtanak, míg a rugalmasság és az empátia lehetőséget ad arra, hogy minden diák a saját tempójában fejlődhesen. A cél nem pusztán az iskolai teljesítmény növelése, hanem az, hogy a gyerekek olyan készségekkel és szemlélettel lépjenek ki a világba, amelyek hosszú távon segítik őket az élet minden területén.

Az iskolai mindennapokat meghatározza az osztályon belüli légkör és alaphangulat, amely jelentős mértékben a pedagógus személyiségétől és tanítási stílusától függ. Ha a pedagógus engedékeny, az osztály légköre kezdetben barátságos és felszabadult lehet, mivel a diákok szabadon kifejezhetik magukat, nincsenek állandó szabályok vagy szigorú elvárások. Azonban ennek hiányában könnyen kialakulhatnak klikkek, konfliktusok, és a fegyelmetlenség miatt a tanulási környezet kaotikussá válhat, ami hosszú távon feszültséget szülhet.

Ha a pedagógus **tekintélyelvű**, az osztályban rend és fegyelem uralkodik, de a túlzott szigor miatt a diákok gyakran feszültek és visszahúzódnak lehetnek. A barátságos, nyugodt légkör háttérbe szorulhat, mert a tanulók inkább a szabályoknak való megfelelésre koncentrálnak, és kevésbé mernek nyíltan kommunikálni vagy együttműködni.

Kiegyensúlyozott pedagógusi stílus

Az ideális osztálylégkör kiegyensúlyozott pedagógiai stílussal érhető el, amelyben van fegyelem, de a tanulók biztonságban érzik magukat, mernek kérdezni és önállóan fejlődni. Szívesen mondanám, hogy ez az én osztályomban tökéletesen működik, de úgy gondolom, hogy sehol sem lehet minden hibátlan. Ahogyan a gyerekeknek is vannak nehezebb, ingerlékenyebb napjaik, úgy a pedagógusnak is akadnak kevésbé kiegyensúlyozott pillanatai. Ami igazán számít, az az összeg: hogyan telnek a mindennapok, milyen légkör jellemzi az osztályt hosszú távon.

A pedagógus is ember

Úgy érzem, fiatalságomnak köszönhetően, hogy könnyedén kapcsolódom a gyerekekhez – sokat viccelődünk, és sok helyzetben inkább egy támogató barátként viselkedem velük. Többször elmondtam már nekik, hogy én is ember vagyok: én is hibázom, hozok rossz

egy felfedező út, amelyen én nem irányítóként, hanem kísérőként vagyok jelen.

A hibázás is hozzátartozik a fejlődéshez

A kölcsönös tisztelet és bizalom miatt jobban együttműködnek egymással, empátiásabbá válnak, és könnyebben keze-

FOTÓ: PIXABAY

A tanulás nem csupán a szabályok betartásáról szól, hanem az aktív gondolkodásról, a problémák megoldásáról és az együttműködés fejlesztéséről is

döntéseket, és nekem is vannak nehezebb napjaim, nemcsak nekik. A lényeg, hogy empátiával forduljunk egymás felé. Másrésztől nem az a célom, hogy pusztán tudást sulykoljak beléjük. Sokkal inkább szeretném végigkísérni őket azon az úton, amely a tanuláshoz és az önálló fejlődéshez vezet.

Szeretném, ha számíthatnának rám nemcsak tanárként, hanem egy olyan emberként is, akihez bátran fordulhatnak, ha szükségük van egy ölelésre vagy ha megosztanák valakivel az örömeiket, fájdalmukat. Ha kell, leülök közéjük, együtt színezek velük, vagy akár beálllok egy játékba is, mert hiszem, hogy az igazi tanítás nemcsak a tudás átadásáról, hanem az emberi kapcsolatok kialakításáról is szól.

Ha így viselkedem a gyerekekkel – barátságosan, támogatóan és megértően –, akkor valószínűleg ők is nyitottabbá, bátrabbá és magabiztosabbá válnak az osztályban. Mivel érzik, hogy számíthatnak rám, könnyebben mernek kérdezni, segítséget kérni és vállalni a hibáikat anélkül, hogy szégyellnék azokat. A tanulás számukra nem egy kényszer lesz, hanem

lik a konfliktusokat. Megtanulják, hogy a hibák a fejlődés természetes részei, és hogy nem a tökéletesség a cél, hanem a folyamatos tanulás és fejlődés. Az ilyen légkörben a gyerekek felszabadultabbak, nyugodtabbak és motiváltabbak lesznek, mert tudják, hogy elfogadó közeg veszi őket körül, ahol önmaguk lehetnek, és ahol nem a teljesítményük, hanem a fejlődésük és az érzéseik is számítanak.

Végső soron a szigor és az engedékenység közötti egyensúly megtalálása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a diákok egészséges, támogató légkörben fejlődhesenek. A pedagógus személyisége és tanítási stílusa meghatározza az osztály hangulatát, de a szülők aktív együttműködése is elengedhetetlen a sikeres neveléshez. Ha mindkét fél egymás támogatására épít, akkor a diákok képesek lesznek a tanulás során fejlődni, miközben bizalommal, empátiával és önállósággal lépnek a jövőbe.

MIHÁLY GYOPÁR-
HENRIETTA
gyopar186@gmail.com

Interjú László Zsuzsannával, az apácai tanintézet igazgatóhelyettesével

A számokkal dacolva éltetik az iskolát

Van jövője az apácai magyar nyelvű oktatásnak – bizakodik a település híres szülöttjéről, a pedagógus, filozófus és teológus Apáczai Csere Jánosról elnevezett általános iskola igazgatója. László Zsuzsanna derűlátását a fiatalok helyben maradása és a gyermekvállalási kedv növekedése támasztja alá. Még akkor is, ha a valamikor szinte színmagyar Brassó megyei faluban a magyarság aránya egyharmad alá csökkent. Az oktatási intézményben még alacsonyabb az arány. A 678 diák közül mindössze 83-an járnak magyar tagozatra: 22-en óvodába és 61-en iskolába. A tagozat mégis megőrizte relatív önállóságát, hisz mindmáig külön épületben, a román tagozathoz hasonló jó körülmények közt működik. A 12 magyar pedagógus kétharmada az iskola egykori tanulója, aki a faluban lakik, a többi évek óta Brassóból ingázik.

– Gondolom, a szórványban nem kétszer, hanem tizenkétszer meggondolja az ember, hogy legyen intézményvezető, vagy sem. Milyen indíttatásból vállalta négy évvel ezelőtt a nem túl hálás aligazgatói tisztséget?

– Elődömnök lejárt a mandátuma, és nem vállalta a folytatást, a kollégáim meg engem kértek fel és ösztönöztek arra, hogy vágjak bele. Ha azt akarjuk, hogy életképes maradjon az apácai magyarság, akkor bizonyos lépéseket kötelező módon meg kell lépniünk. Valóban nem könnyű, de a Brassó megyei magyar helyettes főtanfelügyelőnk, Molnár Stefánia az az ember, aki a lelkén viseli a magyarság gondjait. Így nem kell minden egyes tanév előtt megküzdenünk vagy meghunyászkodjunk a jogszabály betartásáért. Elemiben ugyan vannak összevont osztályaink, ahol három tanítónó oktat, felső tagozaton meg élünk az új tanügyi törvény biztosította lehetőséggel, amely kimondja, hogy szórványban nyolc diákkal is lehet önálló osztályt indítani.

– Ez a 22 óvodás és 61 iskolás milyen létszámnak számít?

– Ahhoz képest, hogy egyrészt szórványban hatványozottan is nagyobb gondot jelent az apadó gyermeklétszám, másrészt Apácához nem tartozik más falu, és távolabbról sem ingázik hozzánk egyetlen diák sem, azt mondom, hogy jól állunk. Önmagunkhoz meg a mai időkhöz képest, nyilván. Annak

idején mi huszonketten voltunk az osztályban, de voltak harmincas létszámú osztályok is. A román tagozaton most is két-három párhuzamos osztály működik.

Valóban nem könnyű, de a Brassó megyei magyar helyettes főtanfelügyelőnk, Molnár Stefánia az az ember, aki a lelkén viseli a magyarság gondjait. Így nem kell minden egyes tanév előtt megküzdenünk vagy meghunyászkodjunk a jogszabály betartásáért.

– Ezek szerint a cigány gyerekek tömegesen a román tagozatot gyarapítják?

– Néhány kivételt leszámítva, nagytöbbségük igen. Az apácai romákról tudni kell, hogy ők soha nem voltak magyar cigányok. Nemcsak hogy románul beszélnek, románnak is vallják magukat. Az az öt szülő, aki hozzánk íratta a gyerekét, azt mondta, hogy éppen azért választotta a magyar tagozatot, mert kevesebben vagyunk, és több időt megfigyelmet tudunk szentelni a gyermekekre. Ami egyébként így is van. A kis

létszámnak az az előnye, hogy minden órán mindenkivel külön-külön tudunk foglalkozni. Itt nincs az, hogy valakinek van két jegye, és arra számít, hogy a tanárnak többé nincs ideje őt feleltetni. Ha nem lenne kötelező, nem is kellene íratnunk felmérőket, mert amúgy is le tudjuk mérni a diákok képességét.

– A gyerekek szinte minden órán való feleltetése megéreződik a későbbiekben, amikor társaságban, hivatalokban, vagy akár közönség előtt kell megszólalniuk?

– Nyilván, hogy jó hatással van a későbbiekre. Az apácai gyermekek mernek beszélni. Akár magyarul, akár románul.

– A nyolcadik osztály elvégzése után tanítványaik általában hol folytatják?

– Legtöbbjük Brassóban vagy Sepsiszentgyörgyön. Mindkét város egyforma távolságra van. Akik elméleti líceumot választanak, azok anyanyelvükön folytatják a tanulmányaikat, akik szakiskolába mennek, azok közül van, aki kénytelen román tagozatra iratkozni. De elenyésző arányban. Főként a vegyes házasságból származó gyerekek folytatják románul.

– Milyen visszajelzések érkeznek a városi középiskolai tanároktól?

– A fiam esetét ismerem, aki az ősszel kezdte a kilencedik osztályt. Roszszat még nem mondtak róla. De senki

nem hozott még szégyent az iskolánkra. Tagadhatatlan, vannak hiányosságok, de hol nincsenek?! Ezeket a gyerekek menet közben pótolják, és merem állítani, tanulóink felveszik a versenyt a városi iskolákból származó diákokkal.

– Úgy, hogy nagyon sokat foglalkozik a gyerekekkel. Annyit, hogy legalább az 5-ös osztályzatot mindenki képes legyen elérni. De dicséret illeti a többi tanügyi kádert is, igazán jó, odaadó munkaközösség van az iskolánkban.

László Zsuzsanna, az apácai tanintézet igazgatóhelyettese

– Hogyan teljesítenek az apácai gyerekek a különböző tantárgyversenyeken?

– Vannak jó képességű gyerekeink, akikkel országos versenyeken is részt vettünk. A kicsikkel a mesemondó meg szavalóversenyeken büszkélkedhetünk, a nagyobbak az anyanyelvi olimpián jutottak el Brassóig. Hetesnyolcast írtak, ami egy kis, vidéki iskolából érkező diáknak kimondottan jó teljesítménynek számít. Vallásból nemzetközi szinten is megmutatkoztak gyerekeink, többször ott lehettek a budapesti döntőben. Még a matekversenyeken is vannak eredményeink, noha a számtan nem számít túl népszerű tantárgynak.

– Ezt hogyan éli meg a matekes koléga, mert azért fél osztályt csak nem buktat meg...

– Karnyújtásnyira van Háromszék, 38 kilométerre Sepsiszentgyörgy, 22-re Barót, Apáca mégis szigetként egy román vagy elrománosodott tengerben fekszik. Mekkora a Székelyföld elszírpantó ereje?

– Vannak, akik beköltöztek Szentgyörgyre, de azok sem feledkeznek meg, honnan indultak. Egyházi és hagyományörző ünnepeinkre mindig hazatérnek, s hozzák a gyerekeiket. Akad viszont olyan helybéli, aki Nagyajtára vitte a gyermekét. Holott az ottani pedagógusok is ugyanazt az iskolát végezték, amelyet mi, az ottani iskolatársak is olyanok, mint az itteniek. De ott legalább nincsenek romák az osztályban – érveltek a szülők. Volt olyan is, aki olyan osztályból vitte el a gyermekét, ahol egyetlen roma sem volt. És arra is adódott példa, hogy átíratta a gyermekét, majd egy év után visszahozta. Ehhez mit lehet hozzáfűzni?

– A két tagozat külön-külön épületben működik. Miként sikerült ezt elérni, hisz az ilyen törekvéseket máshol, tévesen és tendenciózusan, szeparatizmusként emlegetik.

– Ezért nekünk is meg kellett vívunk a magunk harcát. Azt szerették volna, ha mi is felköltözünk az új iskolaépületbe. Azzal érveltünk, hogy ott nincs elég hely, ami egyébként igaz is. Nem hinném, hogy valaki is örült volna annak, ha a zsúfoltság miatt délután kellett volna iskolába járnia. Persze ennek némi ára van, a magyar evangélikus egyház, amelynek épületében működik a magyar tagozat, felajánlotta az önkormányzatnak, hogy ingyen és bérmentve használja az ingatlant. Amíg a román gyermekek is ott tanultak, a polgármesteri hivatal házbért fizetett.

– Az iskola nevéért is meg kell küzdeni?

– Amikor a magyar polgármestert 2020-ban a liberális színekben induló Drăgan György váltotta, megkérdezte, miért ez az iskola neve. Elmagyaráztuk, hogy ki volt, mi volt és milyen kötődése van a faluhoz Apácai Csere Jánosnak, azóta a névváltoztatás nem téma.

– Hogyan élik meg a magyarságtudatukat az apácai iskolások?

– Délutáni, hétvégi tevékenységeken, belföldi és anyaországi kirándulásokon, testvériskolai kapcsolatokon, színház- és egyéb kulturális események látogatásán, különböző előadó vendéglátásán keresztül. Ezek mind-mind olyan események, amelyen a részvétel nem kötelező, mégis örömmel kapcsolódik be mindenki, kicsi is, nagy is. Számukra ez így természetes.

– Meddig lát jövőt a magyar tagozat éltetésére?

– Én nagyon derűlátó vagyok. Azt látom, hogy a fiatal házások nemcsak hogy nem hagyják el a települést, de akár két-három gyermeket is vállalnak. Mert volt bizony egy időszak, amikor az egykézés volt a divat.

SZUCHER ERVIN

juventus.kronika@gmail.com

Más, mint az iskolai élet: FIT Kaland Tehetségverseny

A Kárpát-medence 18–20. századi építészetének ikonikus épületeit gondolhatják újra azok a diákok, akik részt vesznek a Mathias Corvinus Collegium (MCC) által rendezett FIT Kaland Tehetségversenyen. Kiss Oszkár szervező a megmérettetés céljáról, tavalyi tapasztalatokról beszélt.

A Mathias Corvinus Collegium (MCC) Fiatal Tehetség Programja (FIT) idén is megrendezi kooperációs és készségfejlesztő tanulmányi megmérettetését, a FIT Kaland Tehetségversenyt. Az ingyenes csapatversenyre a szervezők a teljes Kárpát-medencei negyedik (Kárpátalja esetében ötödik) osztályos diákság jelentkezését várták. „A megmérettetés célja, hogy már negyedik osztálytól bevonjuk a diákokat a Mathias Corvinus Collegium életébe, hiszen ötödik osztálytól már jelentkezhetnek a Fiatal Tehetség Programba. A versenyre Kárpát-medence-szerte benevezhetnek háromfős csapatok és mentoruk, aki lehetett akár szülő, nagy testvér (18. életévét betöltött), pedagógus” – mondta Kiss Oszkár, a szervezőcsapat egyik tagja. Hozzátette, a nyereségek miatt is érdemes volt jelentkezni, ugyanakkor a diákok tapasztalatot szerezhetnek és egy kis közösség részévé válhatnak, amely által később a nagy MCC-s közösséggel is megismerkedhetnek.

Mint kifejtette, az erdélyi érdeklődők bárhol jelentkezhettek, nemcsak azokból a régiókból, ahol működik MCC-központ. Tavaly is nagy érdeklődés övezte a megmérettetést, a 170 benevezett csapatból közel 40 erdélyi volt. „Ha jól emlékszem, tavaly kolozsvári csapat is szerepelt a dobogósok között, tehát Kárpát-medencei viszonylatban abszolút versenyképesek az erdélyi diákok, csapatok. Így mindenkit arra bátorítottunk, hogy jelentkezzen, és mindenképpen mértesse meg magát a versenyben” – hangsúlyozta Kiss Oszkár. Amint a verseny bemutatójából kiderül, a FIT Kaland egy izgalmas, több tudományterületet átfogó projektfeladat megoldására hívja a csapatokat. A gyerekeknek lehetőségük nyílik együttműködésre, gyakorlati tapasztalatok szerzésére és egy kreatív készítmény megalkotására, amely során fejlődik problémamegoldó és csapatmunkára való készségük.

A hetedik alkalommal rendezendő verseny témája: „Alkosások újra a 20. századot a Kárpát-medence építészetében!” A diákok feladata, hogy válasszanak egy nevezetes középületet, amely Magyarországon vagy a Kárpát-medencében épült 1750 és 1950 között, majd tervezzék újra, hogy az ötvözze a múlt értékeit a modern fenntarthatósági megoldásokkal. A projektfeladathoz két fő részterület kapcsolódik: zöld építészet és makettkészítés – ennek keretében a versenyzőknek környezetbarát és fenntartható megoldásokat kell kidolgozniuk az épület modernizálására, valamint az újratervezett épület háromdimenziós modelljét is el kell készíteniük; épület a közösség javára – a diákoknak videós bemutatót kell

FOTÓ: FACEBOOK/MATHIAS CORVINUS COLLEGIUM

készíteniük az újratervezett épületről, mely tartalmaz interjúkat és szakmai elemzéseket.

A verseny különlegessége, hogy a közoktatásban kevésbé hangsúlyos készségek játékos fejlesztésére nyújt lehetőséget, miközben a diákok értékes tapasztalatokat szerezhetnek a felsőbb évfolyamok tanulmányi versenyéhez. Az érdeklődők háromfős csapatot alkotva január végéig jelentkezhetnek a megmérettetésre, a projektfeladat leadásának határideje pedig február 25. A verseny döntőjét április 4-én szervezik Debrecenben, a nyertes csapat tagjai pedig értékes tárgyi nyereményeket vihetnek haza. Emellett a győztes csapat tagjai felvétel nélkül, automatikusan bekerülnek a Fiatal Tehetség Program 2025 szeptemberében induló évfolyamába.

Az Erdély nyolc városában – Aradon, Csíkszeredában, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen és Szatmárnémetiben – működő Fiatal Tehetség Program hiánypótló, az iskolai tanítástól részben vagy teljes egészében kimaradó tudnivalókkal bővíti a gyerekek, fiatalok ismeretanyagát. A program élménypedagógiai módszerek segítségével hoz be a gyerekek látóterébe olyan tematikákat, amelyek nem vagy csak kevés szerepet kapnak az iskolai oktatásban. A FIT-nek köszönhetően a diákok többek között megtanulnak újraéleszteni, a pénzzel bánni, kipróbálhatják magukat riporterként, megismerkedhetnek a robotika tudományával, sőt még a jövőkutatás rejtelmeibe is betekinhetnek, az elektronikus tanulmányi rendszer segítségével pedig otthonról is bővíthetik tudásukat, önálló tanulással, saját időbeosztás alapján is fejleszthetik magukat.

B. L. J.

Vegyes iskola

A mi iskolánk vegyes iskola. Erről nekem mindjárt a vegyes felvágott jut eszembe. Ami nem csupán egy egészségtelen élelmiszeripari termék, hanem Charles Bukowski tróger és alkoholista amerikai író és költő egy kései kötete, amiben 18 novella és 79 vers van. A mi osztályunkban 14 lány és 28 fiú van. Egy padsor lány, két padsor fiú.

Eszerint minden lánynak legalább két fiúja lehetne, de leginkább egy sincs. Mert ebben a korban még egy fiú sem rendes dolog. Rendes lánynak nem fiúkon, hanem a három merőleges tételén, a Szuezi-csatornán, Balassi Bálint végvári versein vagy a kalotaszegi nagyjóttas tulipános változatán járhat az esze.

Eszerint minden lánynak legalább két fiúja lehetne, de leginkább egy sincs. Mert ebben a korban még egy fiú sem rendes dolog.

Meg kell mondanom, hogy ebben az életkorban, bármit irányoz elő a felnőtt erkölcs a lányok számára, vegyes iskolában nehéz Nyilas Misi sorsán, a narvál és az unikornis valószínűségének eltérésein, égők soros és párhuzamos kapcsolása közt fennálló különbségeken, az allegória és a metafora mibenlétén elmélkedni.

Charles Bukowski *A kezdő* című önéletrajzi ihletésű regényében gyermekkori megaláztatásaira fogja korán kifejlődött alkoholizmusát. A női nemről sincs túl felemelő véleménye. A női nemről az osztályban létező két padsor fiúnak is összességében lesújtó a véleménye. Csak két-három lány osztálytársunkról van jó véleményük, mind a két padsor ennek a két-három lánynak szeretne udvarolni. Charles Bukowskinak fogalma sincs, milyen nehéz az élet, amikor az ember nem tartozik ama két-három lány közé, kiknek az osztályban létező két padsor nyí fiú egyemberként udvarolni szeretne.

FOTÓ • PIXABAY

„A női nemről az osztályban létező két padsor fiúnak is összességében lesújtó a véleménye”

Nem elég, hogy az embert szülei nem tekintik embernek – na jó, erről Charles Bukowski is tud valamit –, hogy az ember önmagát elfelejti embernek tekinteni, az osztályban fellelhető ellenkező neműek sem tekintik semminek, legföljebb valakinek, aki képes a mértanfeladványt a táblánál első látásra megoldani. Az nem vigasz egy embernek nem tekintett lány számára, hogy a fiúk egyenrangú félként befogadják az osztályszintű sakkbajnokságba. Fiúnak lenni könnyű. Enni kell órán, ajánlatos tele szájjal röhögni, szünetben össze kell sároznia a nadrágunk szárát, és táskánk fogantyújának havonta legalább kétszer le kell szakadnia. Ez mind megvan, de sajnos attól még semmi sem lett se más, se jobb.

Mert hiába vegyes iskola a miénk, és hiába sikeres a fiúként való érvényesülés terén életbe léptetett rövid távú program, mert jön a bonyodalom. A bonyodalom az, hogy a lányból sikerrel tiszteletbeli fiúvá avanszált lény hogyan kezeli és hogyan kommunikálja a közösség felé a

tagadhatatlan tényt, hogy egy fiúba szerelmes?

Erről egy vak hangot nem mondanak a fiúknak meg a lányoknak a vegyes iskolában, pedig Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Vörösmarty Mihály, Arany János, Petőfi Sándor, Vajda János, Juhász Gyula, Radnóti Miklós és József Attila műveiben gyakran esik szó szerelemről. A vegyes iskola tanerői e jelenség homlokerében süketek és vakok. Pedig szerelem létezik, erről még a tróger Charles Bukowski is említést tesz nőellenes írásában, mi pedig csak annyit szeretnénk kifejezésre juttatni végül, hogy rendkívül nehéz fejlődő korban vegyes iskolába járni olyan felnőttek gyermekeinek, akik szerint szerelem nem létezik, és egyébként sem erkölcsös dolog ebben a korban.

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

Miért is „gyerekműfaj” az opera?

„Anya, nekem a Tosca története nem igazán tetszik...” – mondta egy buszos utazásunk alkalmával, derült égből vilámcsapásként Lea.

„Mi nem tetszik benne, cicusom?” – kérdeztem érdeklődve és reménykedve

„Tudod, cicusom, ez nem egy szabály. Tosca szerepe egy gyakorlott és tapasztalt énekesnőnek való szerep, és ha egy operatársulatnak ilyen tulajdonságokkal rendelkező énekesnőből csak idősebb van, akkor ő alakítja

az évtizedeim során. Aztán szerencsémre le kellett szállnunk a buszról, mert túl sok ilyen kiugró szakterület nem jutott eszembe...

Mindenesetre, hogy ezt a Tosca-történetet egyelőre méltósággal rövidre

Szimfonikus zenekar

Hárfaművész a tengerparton

abban, hogy Lea végre maga mondja ki azt, amit már sokadszorra mondogatok neki: nem minden opera való gyerekeknek. Ezt ő kitartóan nem volt hajlandó elfogadni eddig, így gyakran követel esti meseként opera-összefoglalót... De nem. Nem ebben állt a felismerés...

„Hát az nem tetszik benne, hogy miközben olvastad a történetet az Operakalauzból, én úgy képzeltem el, hogy Tosca egy fiatalabb lány. És amikor meghallgattuk az egyik áriáját, kiderült, hogy hááááát... egy kicsit öregeske” – válaszolta Lea, és kérdően tekintett rám, várta a reakciómat, hogy mit is szólok ehhez a felfedezéséhez, felvetéséhez.

Toscát... De lehet fiatalabb énekesnő is, persze...” – próbáltam magyarázni Leának, és közben védeni is a munder becsületét, hiszen az általa „öregecskének” titulált primadonna sajnálatos módon kábé velem egykorú volt.

„És aki öregeske, az mindig gyakorlottabb és tapasztaltabb is?” – kérdezett vissza Lea nem túl lelkesen, mert láthatóan csak félig-meddig érte be a túlságosan racionális magyarázattal, alapvetően nem oldotta fel a rosszalását...

„Ideális esetben: igen...” – válaszoltam határozottan, és nyeltem egy jó nagyot, mert közben rövid önvizsgálatot is végeztem, hogy vajon én miben lehettem „gyakorlottabb” és „tapasztaltabb”

zárhassam, ezennel felkérem a világ összes operaházának illetékes döntéshozóit, művészeti és vezérdirektorait, hogy alaposan gondolják át a szereposztást. Úgy általában is találjanak egy kielégítő középarányost a szereplők szakmai kvalitásaira és életkorára, és ne tegyenek túlzott engedményeket az előbbinek, mert az utóbbi megboszulhatja magát. Lám-lám, a bontakozó operarajongónak micsoda csalódást okozhatnak...

Na, de az opera világában való kalandozásunkat nem az elejével, hanem mindjárt a közepével kezdtem, így hát ide kívánczok az „eredettörténet”, vagyis az: honnan származik Lea „idő előtti” lelkesedése egy olyan műfaj

íránt, ami alapvetően ma már nem is kézenfekvő, ráadásul nem minden tekintetben – főleg a feldolgozott történeteket illetően – gyerekeknek való?

A kaland aznap kezdődött, körülbelül egy éve, amikor Lea megtalálta a könyhaasztalon egy kiadványt, amit születésnapomra kaptam, és aminek elsőként a grafikai kivitelezése vona magára a figyelmét. A könyv címe – Operák női szemmel (szerzője Horváth Erika) – csupán másodlagos fontosságú volt számára, hiszen a gyűjteményt Kürti Andrea illusztrálta, Leának pedig három mesekönyve is van, ami által ez a képi világ nagyon ismerős és óhatatlanul összeolvad számára a mesével. Fellapozta, megnézte egyenként a gyönyörű, kifejező, helyenként titokzatos és ijesztő rajzokat, és eldöntötte, hogy „anya, ma este a te könyvedből olvassunk mesét”.

Finoman, majd egyre határozottabban magyaráztam neki, hogy ez nem mesekönyv, hanem egy rendhagyó operakalauz felnőtteknek, de hasztalan volt a próbálkozásom, mert minél jobban ellenálltam a kezdeményezésének, Leát annál jobban érdekelte a kiadvány tartalma. Így hát kénytelen voltam újraértékelni, adaptálni a saját hozzáállásomat a jelenséghez – hogy a hétéves gyermek plusz az opera mit is eredményezhet –, és azt mondtam neki, hogy: jó, ha már így alakult a dolog, akkor úgy fogjuk csinálni, hogy elolvasom egy-egy opera összefoglalóját, utána pedig kikeresek egy részletet, áriát vagy duettet a YouTube-on, amit meghallgatunk belőle. Titkon abban bízom, hogy a helyenként absztrakt és szakszerű szöveg Lea számára „földre szállítja” az illető opera mi- benlétét, történetét. Ez be is jött, de csak azután, hogy ama bizonyos, elvontabb szövegrészekre magyarázatot, „fordítást” követelt. Mondanom sem kell, hogy ez az fajta „esti mese” milyen alaposan megtorpedozza az alvás előtti ellazulást, pihenő üzemmódba való átlépést. Mert gyakorlatilag úgy néz ki ez a napi programunkban, hogy a játék, házi feladat írása, újabb játék és zuhanyzás után Leánál nem a szempilla elnehezülése következik, hanem az operalecke. Olykor-olykor sikerül „lealkudnom” egy valódi esti mesére, ha meg nagyon gyorsan kell elaludni,

akkor két-három-négy László Noémi-versre, azonban, ha lányomnak határozottabb napja van, akkor operaismertetőt kell olvasni, utána pedig föltétlenül meghallgatni belőle egy részletet, amit aztán ő elemezgetni tud magában, amíg elalszik.

Ébresztődal-sorozattá előléptetett duettek

Így történt, hogy Lea hétévesen megismerte elsőként a *Szerelmi bájjal* történetét és „rongyosra” hallgatta Nemorino legszebb áriáját (Rolando Villazon mexikói tenor kifejező előadásában), utána Nemorino és Adina duettjét ugyanabból az előadásból. Ezt követően a *Don Giovanni* című operát vágtuk zsebre, Lea pedig ébresztődal-sorozattá léptette elő Don Giovanni és Donna Anna, Don Giovanni és Elvira, Don Giovanni és Zerlina duettjét, ki-elemezte, hogy ő melyik nőhöz hasonlít leginkább, egy alkalommal pedig, amikor nem jutott eszembe, hogy ki az opera szerzője, rávágta: „hát Mozart... hogy nem tudod ezt, anya?!” Azonban a legviccesebb kapcsolódó történet az volt, amikor a tavaly tavasszal a návodari-i napozón sétáltunk, és egy zenegépből üvöltött a manele, a nóta szövegét pedig le kellett fordítanom Leának (persze azt a részt, ami megtúrta a virtuális nyomdafestéket), hogy ő is tudja, min nevetek olyan hangosan. Lea elgondolkodott a szubtilis műdal tartalmi mondandóján és megállapította: „ez a bácsi egy olyan Don Giovanni-féle”. Na, ez volt az a pillanat, amikor már gurultam a kacagástól, mert nem hiszem, hogy a világtörténelemben valaha valaki akár ehhez hasonlót is mondott volna egy ilyesfajta nótában felsejülő költői énről.

És akkor következett szépen sorban Kodály *Székelvénye*, Verdi *A trubadúrja*, majd a *Rigoletto* is, Saint-Saëns *Sámson és Delilája*, Ravel két egyfelvonásos operája, és még sok más opera, így például *A varázsfuvola*, a *Tosca* és *A sevillei borbély* (ez utóbbit megtekintjük majd élőben is a brassói operában). Mindezeket, persze, „illusztrálni” is kell a YouTube segítségével, ez kihagyhatatlan... A lelkesedés pedig tart, ráadásul úgy, hogy én nem igazán kezdeményezem ezeket az ismerkedéseket, Lea viszont annál következetesebben kitarat mellettük.

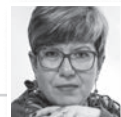
Beazonosítható alapérzelmelek

Nagyon kínálkozott, tehát, elgondolkodnom azon: mi teszi ennyire vonzóvá számára a műfajt? Arra jutottam, hogy ez a vonzó elem pontosan az, ami számomra fiatal felnőttként fura volt nyers egyértelműsége miatt: az eltúlzott érzelemkifejezés. Az opera-előadásokra ugyanis jobbra jellemző a nagyon markánsan kirajzolt gesztus és mimika (a Mezzo csatornán látható újabb rendezői koncepciókra ez már nem jellemző), amelyet alátámaszt, aláhúz a zene. Mindez a gyermek számára könnyen felismerhetővé, beazonosíthatóvá teszi az alapérzelmeiket, emberi állapotokat: düh és vidámság, harag és epedezés, szerelem és bosszúvágy, csalódottság és szomorúság, félelem és játékoság. És ez nagyon fontos tudás és képi támaszték egy olyan korban, amelyben alapvető követelmény az elfojtás, az érzelmek ki nem fejezése, eltitkolása, amelyek miatt viszont a gyermekek már nem tudják, hogy ezek igazából hogyan is néznek ki, nem tudják olvasni ezeket a jelzéseket, amikor (a társadalmi tiltások ellenére) mégiscsak szembesülnek velük, és nem tudják leutánozni sem, beépíteni napi egészséges működésükbe. Az eltúlzott gesztusok, a könnyen olvasható mimika túpontosan mutatja, hogy az opera szereplője mit érez éppen, hogyan siklik át a jellemfejlődés során egyik érzelemből a másikba. Ez biztonságot nyújt a gyermeknek, aki az érzelmeket akkor is receptálja, ha azok nem mutatkoznak meg. Itt viszont minden látható és érthető. Ez megnyugtatja.

Úgyhogy én nagy szeretettel ajánlom a pedagógusok, nevelők figyelmébe ezt a műfajt, mert nagyon hatásos taneszköz lehet, ha megtalálják annak a formáját, ahogy becsempészhetik a tanórákba. És ha az újra felfedezett opera az érzelmek meg- és újratanulásának a lehetőségét nyújtja nekünk, akkor tényleg hatalmas szolgálatot tesz az emberiségnek és mindannyiunk lelki egészségének. Mert pont ez a tudás hiányzik most nekünk, de nagyon!

BARTHA RÉKA

bartha.reka.emese@gmail.com

„Jó helyen vagyunk mi itt, ahol vagyunk!”

Tizenharmadik alkalommal adták át január végén a kolozsvári Bánffy Miklós Operastúdióban az Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért díjakat azoknak az alkotóknak, művészeknek, akik az erdélyi magyar kultúra átörökítéséhez, megismertetéséhez kiemelt módon járulnak hozzá. Irodalom kategóriában Egyed Emese költő, író, irodalomtörténész; képzőművészet kategóriában Siklody Ferenc grafikus; előadó-művészet kategóriában Fülöp Zoltán színművész részesült elismerésben. Az eseményen

„Ma, amikor az Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért díjakat átadtuk, azok előtt tisztelegtünk, akik egész évben gazdagítják közösségünket és kultúránkat” – írta Kelemen Hunor

köszöntőt mondott Lovétei Lázár László József Attila-díjas költő és Brendus Réka, a budapesti Nemzetpolitikai Államtitkárság fősztályvezetője. A díjátadó gálán Kelemen Hunor RMDSZ-elnök nyújtotta át az elismeréseket a díjazottaknak. A szövetségi elnök közösségi oldalán posztolt bejegyzésében úgy fogalmazott, a időt sokféleképpen mérhetjük – például a magyar kultúra napjától a magyar kultúra napjáig –, de a kultúra nem csupán egy ünnep, hanem mindaz, amit a két ünnep között teszünk és alkotunk. „Ma, amikor az Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért díjakat átadtuk, azok előtt tisztelegtünk, akik egész évben gazdagítják közösségünket és kultúránkat” – írta Kelemen Hunor.

„Hol a helyünk a mai (kultúr)világban?”

Lovétei Lázár László beszédében a magyar kultúra értékére mutatott rá, feltéve

és megválaszolva (erdélyi) magyar létünk egyik alapvető kérdését: „Hol a helyünk nekünk, magyaroknak ebben a mai (kultúr)világban? Ezredszer is átgondolva a dolgot, nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy jó helyen vagyunk mi itt, ahol vagyunk!” Brendus Réka kifejtette, a magyar kultúra, az erdélyi magyar kultúra egésze, s ezen belül a kortárs magyar kultúra az év minden napján ugyanúgy zsong, forr, él, teremt, terjed, sziporkázik, hőmpölyög – betölt mindent körülöttünk, és betölt mindent bennünk is. Hozzátette, minden nap a magyar kultúráról szól, nemcsak az év egyetlen napja, de ez a nap, a magyar kultúra ünnepe kiváló alkalom arra, hogy kicsit nagyobb figyelemmel forduljunk az alkotók fele, jobban figyeljünk rájuk. A képzőművészet kategória díját Siklody Ferenc grafikus vehette át, aki 1968-ban született Gyergyószárhegyen, tanulmányait a marosvásárhelyi Képzőművészeti Líceumban és a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola grafika szakán végezte. A klasszikus sokszorosító grafikai technikák sokoldalú művelője. Erdély-szerte rendszeresen szerepel, de európai országok sora után már szinte valamennyi földrészen bemutathatta alkotásait. Csíkszeredában él és alkot, a Nagy István Művészeti Szakközépiskola tanára. Az alkotót Rézsegh Botond képzőművész méltatta, elkötelezettségét, elszánt idealizmusát és jó pedagógia képességeit is dicsérve.

A színművész és a költő, író

Előadó-művészet kategóriában Fülöp Zoltán Jászai Mari-díjas színművész díjazták. A színművész 1954-ben született Marosvásárhelyen. 1977-ben diplomázott, és a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának tagja lett. 1999-ben követte Parászka Miklós rendezőt Csíkszeredába, azóta a Csíki Játékszínből a társulat meghatározó vezető színésze, 1999 óta több mint két tucat,

zömmel főszerepet játszott. Több jelentős szakmai elismerés, díj tulajdonosa. Fülöp Zoltánt színész-rendezőkkollégája Kányádi Szilárd méltatta, kiemelve többek között munkássága jelentőségét a Csíki Játékszín életében. Az irodalom kategória díját Egyed Emese egyetemi tanár, költő, író, irodalomtörténész vehette át, aki Kolozsváron született 1957-ben. Szülővárosában érettségizett majd 1976–1980 között a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem francia–magyar szakos hallgatója lett. 1988–90

Az elismeréseket hagyományosan azoknak az alkotóknak, művészeknek nyújtják át, akik az erdélyi magyar kultúra átörökítéséhez, megismertetéséhez kiemelt módon járulnak hozzá.

között az Utunk/Helikon korrekto-ra, rovatvezető szerkesztője. 1990-től a BBTE oktatója; 1991-től adjunktus, 1997-től docens, 2002-től egyetemi tanár, 2004-től doktorátusvezető. 1998 és 2007 között a Magyar Irodalomtudományi Tanszék vezetője. Számos önálló kötet szerzője és irodalmi díj tulajdonosa. A díjazottat Benő Attila költő, egyetemi tanár méltatta, kiemelve, hogy Egyed Emese az irodalomtudomány, a magyar dráma- és színháztörténet, valamint a műfordítás-történet kutatójaként új eredményekkel, meglátásokkal gazdagította az irodalmi folyamatokról és kulturális jelenségekről szóló ismereteinket. A díjátadó ünnepséget a Kolozsvári Magyar Opera Popper Péter, Kodály Zoltán és Bartók Béla műveiből válogatott kamarazene hangversenye zárta.

Korábban kezdődne a következő iskolai tanév

Közvitéra bocsátotta február elején az oktatási minisztérium a 2025–2026-os tanév rendjének tervezetét, amely szerint a 36 hetes új iskolai év 2025. szeptember 8-án kezdődik – írja az Agerpres. A miniszteri rendelettervezet értelmében a középiskolai végzős osztályok számára két héttel korábban, 2026. június 5-én, a nyolcadikosok számára egy héttel korábban, június 12-én ér véget a tanév. A szakközépiskolák tanulói számára 37 hetes lesz a tanév, ők 2026. június 26-án kapják ki a vakációt.

A tervezet szerint a 2025–2026-os tanév első tanítási időszaka 2025. szeptember 8-ától október 24-éig tartana, a következő 2025. november 3-ától 2025. december 19-éig; majd 2026. január 8-ától 2026. február 6-áig vagy február 13-áig vagy február 20-áig tartana a megyei tanfelügyelőségek által meghatározott februári sívakáció függvényében. Az utolsó tanítási időszak február 16-ától vagy február 23-ától vagy március 2-ától április 3-áig; majd 2026. április 15-étől június 19-éig tartana. A 2025–2026-os tanév vakációs időszakai a következőképpen alakulnának: 2025. október 25-étől november 2-áig; 2025. december 20-ától 2026. január 7-éig; 2026. február 9-e és március elseje közötti időszakban egyhetes sívakáció a megyei tanfelügyelőségek döntése szerint; 2026. április 4-étől április 14-éig 2026. június 20-ától szeptember 6-áig. Az Iskola másként hetet és a Zöld hetet a 2025. szeptember 8. és 2026. április 3. közötti időszakban – de eltérő modulokban – kell megszervezni, az erre szánt, egyenként ötnapos időszakról a tanintézetek döntenek – írja elő a tervezet. Október 5-én, az oktatás nemzetközi napján tanítási szünet lesz a romániai tanintézményekben. A szakközépiskolák és szakiskolák tanulóinak az Iskola másként héten és a Zöld héten gyakorlati oktatásban is részesülniük kell, írja elő a tervezet.

A biztonságos internethasználat szabályait ismertették

Világszerte különböző eseményekkel hívják fel a figyelmet minden év februárjának második keddjén az online

technológiák biztonságosabb és felelősségteljesebb használatára. A biztonságos internet napján (Safer Internet Day, röviden SID) Hargita megyében is szerveztek fiataloknak szóló előadásokat – számolt be a kezdeményezésről a Maszol.

A biztonságos internet napján a Hargita Megyei Rendőr-főkapitányság az internet, az online technológiák nem megfelelő használatában rejlő jelentős, különösen a gyerekeket, fiatalokat érintő kockázatokra hívta fel a figyelmet. Sajtóközleményük szerint az intézmény általános és középiskolás diákok számára a digitális környezetben való felelős és tudatos viselkedést népszerűsíti, kiemelve az oktatás és a megelőzés fontosságát a felhasználók, különösen a legkiszolgáltatottabbak védelme érdekében.

A rendőrség munkatársai interaktív előadás-sorozatot tartottak a székelyudvarhelyi Tompa László Gimnáziumban, valamint a balánbányai Liviu Rebreanu Szakközépiskolában. Az előadások során a gyerekek megismerkedtek az online környezetben alkalmazandó főbb biztonsági intézkedésekkel. Az előadások célja a kritikus gondolkodás fejlesztése és a biztonságos internetezés segítése volt.

A digitális környezetben előforduló kellemetlen helyzetek elkerülése érdekében a rendőrség szakemberei azt tanácsolták a diákoknak, hogy ne adjanak ki személyes adatokat: az olyan adatokat, mint a teljes név, a cím, a telefonszám vagy a jelszavak bizalmasan kell kezelni. Ezenkívül legyenek óvatosak az online barátságokkal, ne fogadják el ismeretlenek baráti felkéréseit, és kerüljék az idegenekkel való beszélgetéseket. Fontos továbbá, hogy biztonságos jelszavakat használjanak, hozzanak létre összetett, nehezen kitalálható jelszavakat, és ne osszák meg azokat senkivel, kivéve a szülőikkel. Kerüljék a nem biztonságos weboldalakot, ne látogassanak olyan oldalakat, amelyek személyes adatokat kérnek. Ezenkívül gondolkodjanak, mielőtt posztolnak, ugyanis bármilyen, az internetre feltett információ vagy fénykép ott marad, és nem várt módon felhasználható. Jelentsék a gyanús

viselkedést, ha nem megfelelő tartalommal találkozunk, vagy fenyegetve érezzük magunkat az interneten, azonnal szóljanak egy megbízható felnőttnek. Ne válaszoljanak agresszív vagy gyanús üzenetekre, ne vegyék figyelembe, és jelentsék a cyberbullying minden formáját.

Az internet hatékony eszköz, amely hatalmas lehetőségeket kínál a tanulásra, a készségek fejlesztésére, valamint új képességek és ismeretek megszerzésére, a lehetőségek azonban kockázatokkal járnak. A SID célja a figyelemfelkeltés, de konkrét lépéseket is tesz a gyermekek és a fiatalok online védelme és szerepvállalásuk növelése érdekében. A digitális világban az együttműködés elengedhetetlen a jobb online élményhez, különösen a fiatalabb felhasználók számára.

Visszakerülne a nyelvtanóra az órarendbe középiskolában

Több mint 20 év után az új kerettantervek értelmében visszakerülnek a nemzeti kultúrához közvetlenül hozzájáruló tantárgyak a középiskolába: például a románok történelme és a román nyelvtan, jelentette ki február elején Daniel David oktatási és kutatási miniszter. Hozzátette, felkérték a tantárgyakért felelős szakembereket, hogy új modelleken gondolkodjanak, ne csak az óraszám „Jelenlegi formában a dolgok nem működnek jól, az iskolák túl sok funkcionális analfabétát termelnek, ahhoz képest hogy a 21. században élünk. Ezenkívül túl sok gyerek nem ismeri rendesen a nemzeti történelmet vagy földrajzot, és rosszul beszél románul” – írta a blogján Daniel David.

Ezért vezetnék vissza a románok történelmét és a román nyelvtant, hogy egyértelmű jelzést adjanak, a modern világ nem létezhet nemzeti identitás nélkül. Szerinte a kerettantervekről szóló vita egyben „nevelési” feladat is, a tanterv racionalizálásának programszinten is meg kell történnie.

Az oktatás költségvetése eléri a GDP 4,5 százalékát

Az oktatás költségvetése, beleértve az összes finanszírozási forrást, a jelenlegi becslések szerint eléri a GDP

4,5%-át, a kutatásra, fejlesztésre és innovációra pedig a GDP 0,17%-át – mondta február elején Daniel David oktatási és kutatási miniszter.

Rámutatott, hogy a cél továbbra is a konszolidált általános költségvetés 15%-a (a GDP mintegy 6%-a) az oktatásra és a GDP 1%-a kutatásra, fejlesztésre és innovációra, azzal a céllal, hogy hatékonyabban használják fel a jelenlegi költségvetést – olvasható a Maszolon.

„Az oktatási költségvetés növekedése mind a beruházásokat (főként a PNRR-en keresztül, olyan célokkal, mint a lemorzsolódás megelőzése, iskolai felszerelések, a duális oktatáshoz szükséges kampuszok építése stb.), mind a fizetések és ösztöndíjak biztosítását célozza” – írja a tanügyminisztérium Facebook-oldalán. Hozzátette, a kutatás-fejlesztés-innováció területén a kutatási projektekre és egyéb versenyképes tevékenységekre szánt versenyek költségvetésének növelése a cél.

Kézművesházat avattak Szamosújváron

A Kolozs megyei Szamosújváron kézművesházat avattak február elején. Az erdélyi szórvány egyik központjának számító városban tartott avatónapon Nacs Lőrinc, a magyar kormány nemzetpolitikáért felelős államtitkára elmondta, szórványmagyar közösségek jelentik a nemzet végvárát és megmaradásának zálogát, ezért elengedhetetlen, hogy a szórványvidéken is fejlődjünk, építkezzünk és gyarapodjunk. A KDNP-s politikus rámutatott: a kézművesház átadásával kiteljesedik az egységes oktatási és kulturális tér, amelyet a Téka Alapítvány épít az államtitkárság támogatásával. Mára korszerű iskola, Erdély legnagyobb szórványkollégiuma, tornaterem, regionális szórványművelődési központ, lovarda és kézművesház jött létre – számolt be az eseményről a Maszol.

Balázs-Bécsi Attila, a Téka Alapítvány elnöke a kezdeteket felidézve rámutatott: már akkor rájöttek, hogy csak átfogó szórványstratégia mentén lehetséges megtartani a mezősegi magyarságot. „Az iskola mellett

kellenek olyan intézmények is, amelyek a szórványból származó diákokban megerősítik az egészséges nemzeti érzést, a magyar etnikai identitást, a kulturális önértéktudatot, segítik a hagyományos mezősegi értékeink megismerését, elsajátítását” – mondta, ezért a kézművesházban hetente több mint 150 diák tanul hagyományos kézművestechnikákat. Emlékeztetett, hogy idén lesz 25 éves a mezősegi szórványoktatás, melyet az alapítvány a válszúti Kallós Alapítvánnyal közösen végez. Ez idő alatt 40 mezősegi településről több mint ezer magyar diák számára biztosították a magyar nyelvi és kulturális közegben való megmaradást. Erdély legnagyobb szórványkollégiumában jelenleg is 250 diák tanul. Közölte, a nemzetpolitikai államtitkárság 37 millió forinttal támogatta a korábban bérelt kézművesház és a terület megvásárlását. Az elmúlt 15 évben pedig összesen 1,170 milliárd forinttal támogatták az alapítvány fejlesztéseit.

Újragondolnák a matematikaoktatást

Javasoljanak megoldásokat a középiskolai matematikaoktatás újragondolására, kéri a tanárokat Daniel David tanügyminiszter. Hozzátette, szükség esetén, és ha megfelelő modellt dolgoznak ki, a több számtanóra bevezetését is elfogadhatónak tartja.

Daniel David a diákok számolási készségeiről szóló első országos jelentés bemutatása alkalmával elmondta, a tapasztalatok azt mutatják, hogy a romániai tanulók több mint egyharmadát érinti a számolástudatlanság, 16 százalékuk pedig jelentős számolási nehézségekkel küzd.

„A probléma nem az óraszámval van, hanem azzal, hogy a jelenlegi modell nem működik” – mondta a szakértő vezetője. Hozzátette, a nyolcadikosok képességvizsgáját szintén elemezni kell. Nem a mindenáron való változtatás kényszere vezérli, de az eredményeket tekintve egyértelmű, hogy más szerkezetre, más modellre van szükség – idézi a minisztert a Mediafax hírügynökség.

Meglátása szerint a jelenlegi rendszerben nem megoldás, ha növelik a

matematikaórák számát. A minisztert arról is kérdezték, hogyan lehet változtatni azon, hogy az általános iskola felső tagozatán a diákokat csak a képességvizsgára készítik. Erre válaszolta a miniszter, hogy a vizsgát is újra kell gondolni.

Daniel David úgy véli, hogy nemzetbiztonsági kockázatot jelent, ha az érettségizők közel fele funkcionális analfabéta. Bejelentette, májusban egy objektív jelentést fog bemutatni a romániai oktatási és kutatási rendszer állapotáról, majd oktatáspolitikákat javasol. Ha ezeket a döntéshozók felvállalják, folytatja a munkát, ellenkező esetben lemond a miniszteri tisztségéről.

Felidézte, amikor a középiskolai rektanterveket közvitára bocsátották, az volt a megállapítása, hogy Romániában „túl sok, rossz és nagyon központossított” az oktatás. Azzal érvelt, hogy nagyon kevés tanár ad át készségeket az oktatás során, a tanintézetek torzítják a valós tevékenységüket, valójában nem segítik a diákokat, és ezért születnek ilyen lehangoló eredmények.

Tanító- és óvóképzés indul Kolozsváron

Pedagógiai profillal, tanító-óvó szakkal bővül a János Zsigmond Unitárius Kollégium kínálata a 2025–2026-os tanévtől kezdődően. Az iskola vezetősége az érdeklődő nyolcadikos diákok és szüleinek figyelmébe ajánlják a március 1-jén tartandó nyílt napot, amelynek keretében személyesen megismerhetik iskolát, az induló szakokat, valamint részletes tájékoztatót nyújtanak a felvételi tudnivalókról. A hivatalos beiratkozást készségfelmérők előzik meg, amelyeket május 23-án szerveznek meg az iskola épületében.

A nyílt napon bemutatókat tartanak az iskola mindhárom profiljáról: matematika–informatika, teológia–humán, pedagógia–tanító-óvó szak, (mindhárom szak intenzív angol/német nyelvoktatással), beszélgetéseket, műhelymunkákat szerveznek az érdeklődők számára. Az említett szakokról bővebb információk az iskola honlapján olvashatók.

D.SZ.